

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ..... Δραχμάς 7.50
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ..... Φρ. Χρ. 8

Διαχειριστής: Σ. ΒΕΛΛΗΣ

ΕΤΟΣ Δ' — ΑΡΙΘΜΟΣ 135

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ Λ. 10

Διὰ πᾶσαν αἰτίαν:

“ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΝ”, ΑΘΗΝΑΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Μαΐου 1909

Ἡ «ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ» διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐπιβλεψιν καὶ τὸν ἔλεγχον δωδεκαμελοῦς συμβουλίου ἐκ δικηγόρων ἐν Ἀθήναις.

Ἐπόπται τῆς ἔλης καὶ ὑπεύθυνος

ΠΕΤΡΟΣ ΘΗΒΑΙΟΣ

Π. ΛΑΓΟΠΑΤΗΣ—Ε. ΚΟΥΛΟΥΜΒΑΚΗΣ—Α. ΜΠΟΥΚΡΑΣ

Δικηγόροι ἐν Ἀθήναις

ΤΙ ΙΣΧΥΕΙ ΩΣ ΔΙΚΑΙΟΝ ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑΙ;

Ἄρθρον Ἑλληνοῦ ἐπιστήμονος.

Ἐν τῷ τεύχει τῆς 1 Μαΐου τῆς ἐν Βερολίῳ «Ἐφημερίδος τῶν Νομικῶν» (Juristen-Zeitung) ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληὺ δικηγόρος κ. **Περικλῆς Βιζουκίδης** δημοσιεύει, ἐξ ἀφορμῆς τῶν τελευταίων ἐν Τουρκίᾳ γεγονότων, περιληπτικὸν ἄρθρον περὶ τοῦ δικαίου ὅπερ διέπει ἐν τῇ Τουρκικῇ Αυτοκρατορίᾳ τὸσον τοὺς Μουσουλμάνους ὅσον καὶ τοὺς λοιποὺς ὑπηκόους Τούρκους καὶ τοὺς ὑπηκόους τῶν ἄλλων Κρατῶν. Ἀναδημοσιεύει ἐν μεταφράσει τοῦ ἄρθρου τούτου ἐθεωρήσαμεν ὡς ἐπιβεβλημένην. Ἀποκαλύπτει ἀκριβῶς ὅτι οἱ ἐν Ἑλλάδι δικηγόροι καὶ νομικοὶ ἐν γενεῖ ἀσυνκρίτως τελειότερον γνωρίζουσι τὰ τῆς νομοθεσίας τῶν Ἑυρωπαϊκῶν Κρατῶν, ἐν ὅν ἐξ ἄλλου οὐδεμίαν κατὰ κυριολεξίαν οὐδὲ ἀνωτάτην ἔχουσαν γνώσιν τῶν συνθηκῶν ὑπὸ τὰς ὁποίας καὶ ἐν ταῖς γενικωτάταις ἀκόμῃ γραμμαῖς ἀπονέμεται τὸ δικαίον ἐντὸς τοῦ Κράτους ὅπου ὁ μέγας Ἑλληνομὸς ζῇ. Ἡ μελέτη τοῦ κ. Π. Βιζουκίδου, ἦν τόσον κολακευτικῶς δι' αὐτὸν καὶ διὰ τὴν Ἑλληνικὴν νομικὴν ἐπιστήμην φιλοξενεῖ νομικὸν περιοδικὸν τόσῃ σοβαρότητος ὅση τὸ ἄνω Βερολίαιον, δὲν ἔχει βεβαίως ἀξιώσεις ἐπιστημονικῆς ἀποκαλύψεως, παρέχει ὅμως εἰκόνα σαφεστάτην τοῦ τρόπου καθ' ὃν λειτουργεῖ ἐν Τουρκίᾳ ἡ δικαιοσύνη καὶ τοῦ δικαίου ὅπερ ἐν αὐτῇ κρατεῖ, ἀκριβῶς δὲ ἔνεκα τούτου εἶνε προωρισμένη νὰ μελετηθῇ ἀπὸ Ἑλλήνων κατ' ἐξοχὴν ἐπιστήμονας.

Εἰς τὸ κατώφλιον τῶν δύο γηραιότερων ἡπείρων δεξιὸς διεξάγεται ἀγὼν, προσλαμβάνων τὸν χαρακτῆρα παγκοσμίου ἱστορικοῦ γεγονότος. Ἀντιμέτωποι ἵστανται δύο πολιτισμοί: ὁ Ἀσιατικὸς, οὗτινος γνώρισμα ὑπῆρξε πάντοτε ὁ ἀχαλίνωτος δεσποτισμὸς, καὶ ὁ Ἑυρωπαϊκός, τοῦ ὁποίου ἡ ἐπικράτησις ἀφελείται εἰς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ πνεύματος. Ἀπὸ τῆς Ἀσίας προσελθὼν ἀρχικῶς ὁ πολιτισμὸς, ἀφοῦ ἐδέσποσε τῆς Δύσεως, πειράται ἤδη, ἀπολεπτικῶς τὴν μορφήν, νὰ ἐπανακάμψῃ πρὸς τὴν Ἀνατολήν. Ἐκπληκτικὸς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος παρηκολούθει ἡ ἀνθρωπότης τὴν ἀνάμικτον ἐπιδρομὴν τῶν ἀρχῶν τῆς ἐλευθερίας εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Κοράνιου καὶ τῆς ἡμισελήνου. Ἡ νίκη ἐν τούτοις ἐκείνη ὑπῆρξε παροδική. Οἱ νόμοι τῆς παγκοσμίου ἱστορίας δὲν ἦτο δυνατόν ἢ νὰ ἀξιώσουν ἐφαρμογὴν, ἔστω καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν ὥραν. Ἐπρεπεν ἡ ἐλευθερία νὰ βαπτισθῇ ἐν τῇ αἵματι τῶν προσκόπων αὐτῆς.

Εἰς τοιαύτας στιγμὰς, καθ' ἃς τόσον μέγα προκαλεῖται τὸ γενικὸν ἔνδιαφέρον καὶ τὸ βλέμμα πάντων στρέφεται πρὸς τὴν περιδλεπτον πόλιν, δὲν εἶνε ἀσκόπων νὰ μεταδόσῃ τὴν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς εἰκόνα περὶ τοῦ κρατοῦντος ἐν τῇ ἰδιορρυθμῷ ταύτῃ Πολιτείας δικαίου.

Ὅσον ἀφορᾷ πρὸ παντὸς τὴν ἐρώτησιν, ποῖον τὸ ἐν Τουρκίᾳ ἰσχύον δικαίον, ἢ ἀπάντησις εἶνε, ὅτι πᾶν δικαίον κρατοῦν ἐν ὁμαδίῳ γωνίᾳ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, δύναται νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς καὶ ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ Αυτοκρατορίᾳ μὲ μόνον τὸν περιορισμὸν, ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῆ εἶνε πιθανὸν νὰ μὴ ἐκδηλωθῇ ἐν μεμονωμέναις περιπτώσεσι, εἰτε διότι δὲν ὑπάρχουν τὰ ὑποκείμενα τοῦ δικαίου τούτου εἶτε καὶ διότι τὰ ὄργανα τούτου δὲν εἶνε τὰ κατάλληλα. Ἐπομένως δὲν ἰσχύει ἐν Τουρκίᾳ τὸ Μουσουλμανικὸν μόνον δικαίον, ἀλλὰ καὶ πᾶν ἐν γενεῖ δικαίον ὅπερ δύναται τις νὰ φαντασθῇ, ὡς τὸ Βυζαντινορωμαϊκόν, τὸ Ἑλληνικὸν δικαίον τῶν ἐθῶν καὶ ἡ πρακτικὴ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων, τὸ Ἀρμενικόν, τὸ δικαίον τοῦ Ταλμούθ, οἱ νόμοι τῆς Γερμανικῆς Αυτοκρατορίας, τὸ Ἀγγλικὸν δικαίον, ὁ Γαλλικὸς Κώδικς, ὁ Ἰταλικὸς, ὁ Ἰσπανικὸς κλπ.

Τὸ φαινόμενον τοῦτο, παρὰ τὰς ἀντιθέτους διδασκαλίας τινῶν, ἀποδεικνύει, ὅτι δὲν ἀποκλείεται ἡ πιθανότης, ὅτι πλείονα δίκαια διαφόρου καταγωγῆς καὶ περιεχομένου εἶναι δυνατόν νὰ ὑφίστανται καὶ νὰ ἰσχύουν ἐκ παραλλήλου ἐντὸς μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἐδαφικῆς περιφέρειας. Τὸ θαῦμα τοῦτο ἀφείλεται ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὰ προνόμια τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὰς μεταξὺ τῶν

διαφόρων Κρατῶν συμβάσεις, δύναται τῶν ὁποίων ἀνελάμβανεν ἐκάστοτε ἡ Πύλη τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀνέχεται ξένην δικαιοδοσίαν. Βάσις τῶν συμβάσεων τούτων ἦτο ἡ ἐν τῇ Μεσαιῶν ἀναπτυχθεῖσα ἀντίληψις περὶ τῶν προσωπικῶν δεσμῶν καθ' οὓς ἦτο εἰς πάντα ἐπιτετραμμένον cum lege patriae suae circum-ambulare.

Ἀπὸ Μουσουλμανικῆς ἀπόψεως, πᾶσα χώρα κατοικουμένη ὑπὸ πιστῶν καὶ ἀνήκουσα εἰς τὸν Καλίφην, μόνον ὑπὸ τοῦ δικαίου τῶν Μουσουλμάνων, ὑπὸ τοῦ Σερί, ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπλῶς εἶνε δυνατόν νὰ διέπῃται. Τὴν ἀρχικὴν πηγὴν τοῦ δικαίου τούτου ἀποτελεῖ τὸ Κοράνιον, ὅπερ περιέχει ἅπαντας τοὺς κανόνας τοῦ δικαίου καὶ τῆς σοφίας δι' ἅπαντα τὸν ἰδιωτικὸν καὶ δημόσιον βίον τῶν πιστῶν, κανόνας θρησκευτικοὺς, ἀστικούς καὶ ποινικούς, διατάξεις πολιτικὰς καὶ διοικητικὰς. Παρὰ τὸ Κοράνιον, ὡς ἴσης ἀξίας πηγὴ δικαίου ἰσχύει ἡ Σούννα ἢ Σουνὲτ ἀποτελοῦσα εἶδος τι κωδικοποιημένης αὐθεντικῆς ἐρμηνείας καὶ παρὰ ταύτην οἱ Φετῶα, ἀποφάσεις δηλονότι περιωνύμων νομοδιδασκάλων, ἃς δὲν ἀπέχει τις τῆς ἀκριβείας χαρακτηρίζων Responsa prudentium λαβόντα δυνάμιν νόμου.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ δικαίου τοῦ Σερί εἶνε ἀπόλυτος. Πέραν τοῦ Σερί δὲν ὑπάρχει δικαίον κατὰ τὴν Μουσουλμανικὴν ἀντίληψιν, παντὸς δὲ δικαίου ἢ ὑπαρξίς ἀφείλεται εἰς τὸ Κοράνιον.

Κατὰ τὸν τελευταῖον αἰῶνα, εἰς τὴν ἀνάγκην μᾶλλον τῶν πραγμάτων ὑπέκουσα ἡ Ὀθωμανικὴ Αυτοκρατορία, ἀπεπειράθη νὰ μορφώσῃ ἴδιον Τουρκικὸν δικαίον δυνάμενον νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς νέας οὕτως εἰπεῖν ἰδέας. Καὶ τὸ δικαίον ὅμως τοῦτο μόνον ὡς ἀπορρέον ἀπὸ τοῦ δικαίου τοῦ Σερί ἠδύνατο νὰ ἀντλήσῃ ζωὴν. Ὑπὸ τοιούτους ὅρους προέκυψεν ὁ Μετζελες (1869—1876), ὁ Τουρκικὸς Ἀστυκὸς Κώδικς. Ἀρχικὴ ὅμως πηγὴ παραμένει πάντοτε τὸ Σερί καὶ παρὰ τὸ γεγονός, ὅτι διὰ τοῦ Ὀθωμανικοῦ Ποινικοῦ νόμου (1858) πᾶσαι αἱ τοῦ Σερί ποινικαὶ διατάξεις παρέμειναν κενὸν γράμμα, οὐδεὶς ποτε ἐσκέφθη ὅτι αἱ ποινικαὶ αὐταὶ τοῦ Σερί διατάξεις ἐξέλιπον τελικῶς.

Μέχρι τῆς ἐπαναφορᾶς τοῦ Συντάγματος ἢ νομοθετικῆς ἐξουσίας εὐρίσκετο εἰς χεῖρας τοῦ Σουλτάνου. Τὰ νομοσχέδια ὑποβαλλόμενα εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, μετετρέποντο εἰς νόμους δι' αὐτοκρατορικοῦ Ἰραδέ. Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ, τὸ νέον πολιτεύμα, ἢ ἐπελθούσα διὰ τοῦ νέου πολιτεύματος μεταβολὴ εἶνε ριζική, μετατραπέντος τοῦ Σουλτάνου εἰς ἐξουσίαν

συνταγματικὴν καὶ μεταδιδασθείσης τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας εἰς τὸ Κοινοβούλιον. Ἡ πρωτοβουλία διὰ τινὰ νόμον ἢ διάταγμα ἀνήκει πλέον εἰς τὸ οἰκείον ὑπουργεῖον. Καὶ ἡ Γερουσία ὅμως ὡς καὶ ἡ Βουλὴ κέχτηται τὸ δικαίωμα τῆς προτάσεως νόμων. Ἡ Γερουσία ὅμως ἔχει τὸ δικαίωμα, ἐν ἡ περιπτώσει νομοσχεδίου τι θίγῃ τὰ δικαιώματα τοῦ Σουλτάνου ἢ τὰς ἐλευθερίας, ἢ τὸ πολιτεύμα ἢ τὴν ἀσφάλειαν τῆς χώρας ἢ τὰ χρηστά ἤθη κτλ. ἢ νὰ ἀπορρίψῃ τοῦτο ἢ νὰ παραπέμψῃ ἐκ νέου εἰς τὴν Βουλὴν. Ἀνάλογος πρὸς τὴν ποικιλίαν τῶν ἰσχυόντων δικαίων εἶνε καὶ ἡ πληθὺς τῶν δικαστικῶν ἀρχῶν καὶ ὀργάνων.

Ἐν πρώτοις εἶνε τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἢ πνευματικὰ δικαστήρια, τὰ ἀρχέγονα οὕτως εἰπεῖν δικαστήρια τῶν Μουσουλμάνων, Νόμῳ (de jure). Τὰ δικαστήρια ταῦτα ἔχουσι καὶ σήμερον ἀκόμῃ ἀπεριόριστον δικαιοδοσίαν, πράγματι ὅμως (de facto) λύουσι τὴν σήμερον τὰς οἰκογενειακὰς καὶ κληρονομικὰς μόνον τῶν Μουσουλμάνων διαφορὰς ὡς καὶ τὰς ἐξ ἀδιαθέτου διαδοχῆς ἀπάντων τῶν Ὀθωμανῶν ὑπηκόων. Τὰ δικαστήρια ταῦτα δὲν εἶνε πολυμελῆ. Οἱ διάδικοι ἐμφανίζονται πρὸ τοῦ μόνου δικαστοῦ, τοῦ Καδῆ, ἢ δὲ διαδικασίᾳ ἐνώπιον αὐτοῦ εἶνε προφορικῶς καθάρως. Ὁ Καδῆς ἀποφασίζει κατὰ τὸ δικαίον καὶ τὸ ἐπιεικὲς μὴ δεσμευόμενος ἀπὸ τὴν γνώμην τοῦ Μουφτῆ.

Πλὴν τοῦ Καδῆ ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι δύο πνευματικοὶ δικασταί: Ἄναντολ-Καζασκερί καὶ Ρουμελι-Καζασκερί, οἷτινες εἶτε ὡς πρώτου βαθμοῦ δικασταί εἶτε καὶ κατ' ἐφεσιν ἀποφαίνονται, ἐπὶ ἐκτάκτως σοβαρῶν ὑποθέσεων τοῦ Σερί.

Ἄπαντα τὰ δικαστήρια τοῦ Σερί ὑπόκεινται εἰς τὸν Σεῖχ-ουλ-Ἰσλάμ, τὸν ἀνώτατον πνευματικὸν δικαστὴν τῆς Αυτοκρατορίας.

Τὰ τακτικὰ δικαστήρια ἀποφαίνονται ἐπὶ πασῶν τῶν περιουσιακῶν διαφορῶν μεταξὺ τῶν Ὀθωμανῶν ὑπηκόων ἀνευ διακρίσεως θρησκευόμενου ὡς καὶ ἐπὶ διαφορῶν μεταξὺ ἄλλοδαπῶν, ὅταν αὐταὶ ἀποβλέπουσι ἀκίνητα. Τὰ δικαστήρια ταῦτα ἀποτελοῦσι τρεῖς βαθμοὺς δικαιοδοσίας. Τὰ δικαστήρια τοῦ πρώτου βαθμοῦ ἐδρεύουσιν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ ἐκάστης ἐπαρχίας—Σαντζάκ—ἀποτελοῦνται δὲ ἀπὸ τὸν Καδῆν ὡς πρόεδρον καὶ ἀπὸ δύο παρέδρους. Τὰ Ἐφετεῖα ἐδρεύουσιν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ ἐκάστου Βιλαετίου καὶ ἀπαρτίζονται ἀπὸ ἑνα ἀνώτατον πνευματικὸν δικαστὴν, τὸν Ναῖμπ ὡς πρόεδρον καὶ ἀπὸ τέσσαρας δικαστὰς ἐξ ὧν οἱ δύο κατ' ἐπάγγελμα οἱ δὲ δύο λαϊκοί. Ὑπερῶνα τούτων ἵστανται τὰ Ἀκυρωτικόν, ἐδρεῖον ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ διηρημένον εἰς τρία τμήματα, ἧτοι τὸ πολιτικόν, ἀποτελούμενον ἐξ ἐπτὰ δικαστῶν, τὸ ποινικόν, ἀποτελούμενον ἐξ ἐπτὰ ἐπιτετῶν δικαστῶν καὶ τὸ τῶν ἀναφορῶν καὶ αἰτήσεων ἐκ πέντε δικαστῶν.

Αἱ ποινικαὶ ὑποθέσεις εἰσάγονται εἰς τὰ ποινικὰ τμήματα τοῦ δικαστηρίου, καθότι τὸ Τουρκικὸν δικαίον ἀγνοεῖ τὸ δικαστήριον τῶν ἐνόρκων.

Τὰ τακτικὰ δικαστήρια ὑπόκεινται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης καὶ συνεδριάζουν δημοσίᾳ. Οἱ δικασταί εἶνε ἀμετάθετοι. Πλὴν τῶν δικαστηρίων τούτων λειτουργοῦν προσέτι καὶ τὰ Ἐμποροδικεῖα, ἅτινα ἀπαρτίζονται ἐκ τριῶν κατ' ἐπάγγελμα δικαστῶν καὶ ἐκ διακρίμων ἐμπόρων, λύουσι δὲ τὰς μεταξὺ Ὀθωμανῶν ὑπηκόων ἐμπορικὰς διαφορὰς.

Ἄλλης κατηγορίας δικαστήρια εἶνε τὰ μικτὰ καὶ δὴ τὸ μικτὸν ἐμποροδικεῖον καὶ τὸ μικτὸν δικαστήριον πρὸς ἐκδίκασιν ναυτικῶν ὑποθέσεων.

Τὰ δικαστήρια ταῦτα λύουσι τὰς ἐμπο-

ρικὰς, τὰς περὶ πτωχεύσεων καὶ τὰς ναυτικὰς διαφορὰς μεταξὺ Ὀθωμανῶν καὶ ἄλλοδαπῶν, ἀπαρτίζονται δὲ ἐκ τριῶν Ὀθωμανῶν καὶ δύο δικαστῶν τῆς ἐθνικότητος τοῦ ἄλλοδαποῦ ὀριζομένων ὑπὸ τοῦ οἰκείου προξένου. Εἰς τὰς συνεδριάσεις τούτων παρίσταται πάντοτε ὁ διερχόμενος τοῦ Προξενείου τοῦ ἄλλοδαποῦ, ἢ δὲ ἀπόφασις εἶνε τότε μόνον ἐκτελεστή ὅταν τεθῇ καὶ ἡ ὑπογραφή τοῦ διερχόμενου.

Ἑλληνικὰ δικαστήρια

Τὰ ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ Αυτοκρατορίᾳ λειτουργοῦντα Ὀθωμανικὰ δικαστήρια εἶνε ἐν μέρει καθάρως ἐκκλησιαστικὰ καὶ ἐν μέρει μικτὰ ἐκ κληρικῶν καὶ λαϊκῶν. Ἐκάστη ἐπισκοπὴ καὶ ἀρχιεπισκοπὴ ἔχει καὶ ἐν πνευματικῶν δικαστηρίων, συγκεκριμένων ἐκ πέντε μελῶν, ὅπερ ἀποφαίνεται ἐπὶ τῶν πνευματικῶν ὑποθέσεων τῶν ὀρθοδόξων Ἑλλήνων π. χ. μνηστειῶν, γάμων καὶ διαζυγίων. Ἐφέσεις κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν Ἐπισκοπικῶν δικαστηρίων εἰσάγονται εἰς τὰ Ἀρχιεπισκοπικὰ δικαστήρια. Εἶδος Ἀκυρωτικοῦ ἀποτελεῖ ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἰερά Σύνοδος, ἐνώπιον τῆς ὁποίας εἰσάγονται καὶ αἱ ἐφέσεις κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν Ἀρχιεπισκοπικῶν δικαστηρίων.

Πλὴν τούτων, ἐν τῇ ἔδρᾳ ἐκάστης Ἐπισκοπῆς ἢ Ἀρχιεπισκοπῆς ἐδρεῖται καὶ ἕτερον μικτὸν Ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον, ὅπερ ἀποφαίνεται ἐπὶ τῶν περιουσιακῶν συνεπειῶν τοῦ Οἰκογενειακοῦ δικαίου λύει δὲ προσέτι καὶ τὰς ἐκ τῶν διαθηκῶν διαφορὰς. Αἱ ἐφέσεις κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν μικτῶν Ἐπισκοπικῶν δικαστηρίων δικάζονται εἰς τὸ μικτὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν δικαστήριον. Ἀκυρωτικὸν δὲ ἀποτελεῖ τὸ ἐν Φαναρίῳ Μικτὸν Ἐθνικὸν Σώμα, ὅπερ ἐπίσης λύει ἀμετακλήτως καὶ ὡς πρώτου βαθμοῦ δικαστήριον τὰς ἐκ τῶν ἀνω λόγων περιουσιακὰς διαφορὰς τὰς ἐντὸς τῆς περιφέρειας τῆς Ἐπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀναγεφυρομένας.

Ἄπαντα τὰ δικαστήρια ταῦτα ἐφαρμόζουσι τὸ Βυζαντινορωμαϊκὸν καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Κανονικὸν Δίκαιον. Ἡ διαδικασίᾳ διαγράφεται ὑπὸ ἀτελοῦς τινος πολιτ. δικονομίας ἐκδοθείσης ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου ἐν ἔτει 1899. Ὁμοίαν δικαιοδοσίαν ἀσχοῦσιν ἐπὶ οἰκογενειακῶν καὶ κληρονομικῶν ὑποθέσεων καὶ αἱ λοιπαὶ ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ αυτοκρατορίᾳ Ἐθνικότητες.

Τὰ προξενικὰ δικαστήρια

Ἐκάστη ξένη Δύναμις, μεθ' ἧς ἡ Πύλη ἔχει συνάψει τὰ καλούμενα προνόμια (Capitulations) ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ συντηρῇ ἐν τῷ προξενίῳ τῆς ἴδιον πολιτικῶν καὶ ποινικῶν δικαστηρίων, ἐν ᾧ δὲν συμπτύττον Τούρκοι ὑπάλληλοι πρὸς λύσιν τῶν διαφορῶν τῶν ὑπηκόων τῆς. Τὰ προξενικὰ ταῦτα δικαστήρια εἶνε ἀρμόδια πρὸς λύσιν διαφορῶν μεταξὺ μὴ Ὀθωμανῶν ὑπηκόων τῆς αὐτῆς ἢ διαφόρου ἐθνικότητος, ἐξαιρουμένη δὲ μόνον αἱ ὑποθέσεις αἱ ἀφορώσαι ἀκίνητα, αἵτινες ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ Τουρκικὰ Δικαστήρια. Κατὰ Διεθνῆς ἔθιμον ἐπὶ διαφορὰς μεταξὺ μὴ Ὀθωμανῶν ὑπηκόων διαφόρου ἐθνικότητος ἀρμόδιον εἶνε τὸ Προξενικὸν Δικαστήριον τοῦ ἐναγομένου.

Τὰ Προξενικὰ ταῦτα Δικαστήρια ἐφαρμόζουσι τοὺς Νόμους τῆς πολιτείας εἰς ἣν ἀνήκουν, σύγκεινται δὲ ἐκ τοῦ Προξένου ὡς Προέδρου καὶ ἐκ δύο μελῶν προκειμένου περὶ πολιτικῶν ὑποθέσεων, τεσσάρων δὲ προκειμένου περὶ ποινικῶν. Κράτη ἅτινα ἔχουσι μεγάλα συμφέροντα ἐν Τουρκίᾳ ὡς ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ Αὐστρία συντηροῦσι παρὰ τὰς Προξενικὰς Δικαστηρίους καὶ ἑνα ἢ πλείονας Δικαστὰς

πρός ασφαλέστεραν και ταχύτεραν απονομήν του Δικαίου, γεγονός, ἕπερ ἐκ τῶν πραγμάτων κατεδείχθη ὡς ἀναγκαῖον καθότι πλεῖστα δυσχέρεια ἀναφέρονται ἐκ τῆς ἀπειρίας τῶν μὴ κατ' ἐπάγγελμα Δικαστῶν.

Αἱ ἐφέσεις κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν Προξενικῶν Δικαστηρίων εἰσάγονται εἰς τὸ ἀνώτερον Δικαστήριον τῆς πολιτείας εἰς ἣν τὸ Προξενεῖον ἀνήκει, πλὴν τῆς Αὐστρίας, ἧτις συντηρεῖ ἴδιον Ἐφετεῖον ἐν Κωνσταντινουπόλει.

ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ἀνευρίσκει τὸ Δίκαιον ἐν Τουρκίᾳ τὸ νέον πολίτευμα καὶ αἱ συνθήκαι αὐταὶ ἐπὶ μακρὸν εἰσέτι χροῖον θὰ ὑφίστανται. Σωθίσαι δὲ Νεότουρκοι, οἵτινες ὑπὸ τὸ πρόσημα τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἀδελφότητος καὶ τῆς ἰσότητος (ἐννοιοι, ἅς ἀποκλείει τὸ Κοράνιον) ἐπιδιώκουσι παντουρκικὰς ἰδέας, ἀναμφιβόλως ὄνειροπολοῦν ταχεῖαν κατάρτησιν τῆς ξενίης δικαιοδοσίας. Τὰ τελευταῖα ὅμως γεγονότα ἀπετέλεσαν πικρὰν τῶν ἐλπίδων των διάψευσιν. Παρὰ τὰς φιλικὰς διαθεθεῖσας τῆς Αὐστρουγγαρίας, ἐπὶ τοῦ παρόντος τοῦλάχιστον, δὲν φαίνονται διαθεθεῖσαι αἱ Δυνάμεις νὰ παραιτηθῶσιν ἐκουσίως τῶν προνομίων των, ἔτι δὲ πλέον αἱ μὴ Μουσουλμανικαὶ ἐθνικότητες, ἔχουσαι ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ἑλληνισμόν, δὲν ἐσκέφθησαν νὰ παραιτηθῶσι τῆς ἰδίας δικαιοδοσίας ἐπὶ τῶν οἰκογενειακῶν καὶ κληρονομικῶν υποθέσεων, ἐφ' ὅσον τὸ Κοράνιον ἀποτελεῖ τὴν μοναδικὴν πηγὴν πάσης σοφίας. Τὸ δόγμα δὲ τοῦτο περὶ τοῦ Κορανίου θὰ ἰσχύσῃ ἐπὶ μακρὸν, καθότι ἡ δύναμις τοῦ Δικαίου τοῦ Σερῖ, ἐὰν τὰ φαινόμενα δὲν ἀπατώσιν, παραμένει ἀδιάσειστος. Ἀνεξαρτήτως δὲ πρὸς πάντα τὰ ἄλλα θὰ ἦτο ἀκατάληπτον νὰ ἐδέχετο τις ὅπως αἱ μὴ Μουσουλμανικαὶ Ἐθνικότητες ἀναθέτωσι τὸν διακανονισμόν τῶν οἰκογενειακῶν των υποθέσεων εἰς τοὺς Τούρκους, εἰς οὓς εἶνε τελείως ἀγνωστος ἢ παρ' ἡμῖν κρατοῦσα περὶ οἰκογενείας ἰδέα καὶ οἵτινες, ἀναλόγως πρὸς τὰς διαθεσεις των, ἐξαποστέλλου ἀνευ ἄλλης διαδικασίας τὰς συζήτους των καὶ τὸν πατρικόν των οἶκον. Ἐνεκα τούτων καλὸν θὰ ἦτο νὰ ἀτενίσκωσιν οἱ Νεότουρκοι πρὸς τὰ ἔκπαλαι δικαιώματα τῶν κατ' ἴδιαν ἐθνικότητων ὡς πρὸς δικαιώματα ἀναγκαῖα καὶ ἄθικτα, νὰ μεριμνήσῃ δὲ ὅπως αἴρωσι, κατὰ τὸ δυνατόν, πᾶσαν ἐκ τῶν ἐθνικότητων τούτων παρεξήγησιν, ἐνοῦντες δὲ τὰς δυνάμεις των ν' ἀγωνισθῶσι πρὸς ἀνόρθωσιν τῆς Αὐτοκρατορίας καὶ τὴν συντήρησιν τῆς μετὰ τῶσας θυσίας κτηθείσης ἐλευθερίας.

Ἡ ΠΕΡΙ ΕΡΓΟΛΑΒΙΑΣ ΔΙΚΗ ΣΥΖΗΤΗΣΙΣ

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Κωνσ. Βασιλείου.
Κύριε Συντάκτα.

Ἐν τῇ τελευταίῳ φύλλῳ τῆς «Δικαιοσύνης» ὁ κ. Σ. Εὐκλείδης, λαμβάνων ἀφορμὴν ἐκ τοῦ ἐν «Ἐφημερίδι Ἑλληνικῆς καὶ Γαλ. Νομολογίας» (τεύχος Μαρτίου — Ἀπριλίου 1909 σελ. 352 ἐπ.) καταχωριζομένου πρώτου μέρους μελέτης μου «Περὶ Δικηγορικῆς Ἀμοιβῆς κατὰ τὸν ΓΓΛΑ. Νόμον», ἀναμιγνύει εἰς τὴν ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς Δικαιοσύνης διεξαγομένην συζήτησιν καὶ τὰ παρ' ἐμοῦ γραφέντα περὶ τοῦ κύρους τῆς παρὰ δικηγόρου μετὰ τὸν εἰρημένον νόμον ἀναλαμβάνομένης ἐργολαβίας δίκης.

Θὰ ἦτο πολὺ λυπηρὸν δι' ἐμὲ ἂν οἱ ἀναγνώσται τῆς «Δικαιοσύνης» ἐλάμβανον γνώσιν τῶν παρ' ἐμοῦ γραφέντων ἐν τῷ εἰρημένῳ περιοδικῷ ἐκ τῶν ὄσων περὶ τῆς ἐμῆς γνώμης ἐκτίθησιν ὁ κ. Εὐκλείδης. Οὐδαμῶς τῆς μελέτης μου ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἀναφέρεται, ὡς ἀνεγνώσεν ὁ κ. Σ. Εὐκλείδης, ὅτι «οἱ σχετικοὶ ὅρισμοι τοῦ Ρωμαϊκοῦ δικαίου ὡς οὐσιαστικοὶ δὲν μετεβλήθησαν διὰ διατάξεων διαδικαστικῶν, ὅποια εἶνε αἱ τοῦ Ὄργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων καὶ τοῦ νόμου περὶ δικηγορικῶν δικαιωμάτων». Οὐδ' ἦτο δυνατόν ποτε ν' ἀμφισβητήσῃ ὅτι εἰς διαδικαστικὸν νόμον εὐρήνται καὶ οὐσιαστικαὶ διατάξεις, ὡς ὑποστηρίζει μεταποτιζὼν τὸ ζήτημα ὁ κ. Σ. Εὐκλείδης. Ἐν τῇ «Περὶ Ἀναίρεσεως» μάλιστα πραγματεία μου (§ 24 II) ἰδιαιτέρως τονίζω ὅτι εἰς δικονομ-

κοὺς νόμους κατ' ἐξοχὴν εὐρήνται διατάξεις ἀστικοῦ δικαίου.

Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἀναφέρεται ἐν τῇ περὶ τοῦ νεωτέρου νόμου μελέτη μου εἶνε τι ὅλως διάφορον. Ὅτι δηλαδὴ ὁ Ὄργανισμὸς τῶν Δικαστηρίων ὡς νεώτερος διαδικαστικὸς νόμος ἀπέβλεψεν ἐν ἄρθρῳ 145 αἰς τοὺς δικηγόρους, οἵτινες τυγχάνουσι περιβεβλημένοι δὲ μόνον λειτουργήματα ὑπὸ τὴν ἀντίληψιν τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν καὶ οὐχὶ εἰς τοὺς προκουράτορας. Ἀκολουθῶν δὲ πειρώμενος ἱστορικῶς νὰ ἐξηγήσω τὰς σχετικὰς περὶ ἐργολαβίας δίκης διατάξεις τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου ὑποστηρίζω, ὅτι αὐταὶ ἐτέθησαν ἀσχετῶς πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐργολάβου. Φαίνεται μάλιστα καὶ ὁ κ. Εὐκλείδης μὴ ἀμφισβητῶν, ὅτι διὰ πάντας ἐν γένει ἀποκλείεται κατὰ τὸ Ρωμαϊκὸν Δίκαιον ἡ ἐργολαβία δίκης. Ἐντεῦθεν συνάγεται τὸ συμπέρασμα, ὅτι αἱ διατάξεις παρέμειναν ἐν ἰσχύϊ, τοῦ ἄρθρου 145, ἀσχετῶς ὅλως πρὸς ταύτας, νέους περιορισμοὺς ἀναγράφοντας ὡς πρὸς τὰς μεταξὺ δικηγόρου καὶ δικαίου συμφωνίας. Ἀρθέντων νῦν τῶν μερικωτέρων τούτων περιορισμῶν καὶ θεωρηθείσης ἰσχυρᾶς τῆς περὶ ἀμοιβῆς συμφωνίας κρατοῦσιν ὁμοίως αἱ ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν καταργηθεῖσαν διάταξιν ἰσχύουσαι γενικαὶ διατάξεις τοῦ Ρωμ. Δικαίου. Ἐπαναλαμβάνω καὶ ἐνταῦθα, ὅτι ἡ ἐργολαβία δίκης εἶνε ἰδιοποίησις τοῦ κινδύνου τῆς ἐκδόσεως ἀποκλειομένη ὑπὸ γενικῆς διατάξεως ἀσχετῶς προσώπων, καὶ οὐχὶ περὶ ἀμοιβῆς συμφωνία.

Τὸν Wach, ἐν Vorträge σελ. 89 ἐπ. ἐπεκλήσθη γενικῶς περὶ τοῦ θέματος τῆς συμβατικῆς ἐλευθερίας, ἧτις διέπει κατ' ἀρχὴν τὰς σχέσεις μεταξὺ πελάτου καὶ δικηγόρου ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἀμοιβῆς ἐν Γερμανίᾳ, ὡστε μάλιστα ἀνεξήτησε νὰ εὐρὴ ἐκεί ὁ κ. Εὐκλείδης ἀπάντησιν ἰδιαιτῶς εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐργολαβίας, διότι καὶ ἡ ἐμὴ παράθεσις τονίζει ὅτι «ἐπὶ τούτῳ προκειμένου θέματος» παρατίθεται ὁ Hellwig. Δεχθῆτε κ. Συντάκτα κτλ.

Κων. Α. Βασιλείου

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΚΑΙ ΤΕΛΟΣ Ἡ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΟΣ

Τὸ ζήτημα τῆς διακρίσεως τρόπον τινὰ τῶν ἐξουσιῶν ἐν τοῖς δικηγορικῶν συλλόγοις, ἕπερ μετὰ τῆς εὐρύτητος ἐρρίφθη ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Δημητρακοπούλου ἐν τῇ μέσῃ μᾶς νυκτερινῇ κατὰ τὴν παρελθούσαν ἑβδομάδα συνεδριάσεως τοῦ Δικηγορικῶν Συλλόγου Ἀθηνῶν, ἐξηκολούθησε καὶ κατὰ τὴν λήξασαν ἑβδομάδα, μέχρι τῆς παρελθούσης Τετάρτης, νὰ ἀπασχολῇ τὸν αὐτὸν Σύλλογον εἰς δύο ἢ ἄλλων τρεῖς συνελεύσεις. Ἀφοῦ ἐτοποθετήθη ὡς ζήτημα γενικῶν καὶ διεκρίθη κατόπιν εἰς ζήτημα τάξεως, μετετρέπη μετ' ὀλίγον εἰς ζήτημα πολεμικῆς καὶ εὐθὺς ἀμέσως, ἂν μὴ καὶ συγχρόνως, κατέληξεν εἰς ζήτημα... φιλοτιμίας τῶν συνταξάντων τὸ σχέδιον τοῦ Κανονισμοῦ, υἱοθετηθὲν δὲ καὶ ὑφ' ὀλοκλήρου τοῦ Συμβουλίου, μὴδὲ τοῦ Προέδρου τοῦ δικηγορικῶν Συλλόγου κ. Κ. Ἐσπλιν ἐξαίρουμένου, ἀνεκλύθη ἐν τέλει ὡς ζήτημα... ἐμπιστοσύνης!

Ἡρωτήθη ἀρχικῶς καὶ ἠρωτᾶτο κατ' ὄλην τὴν διάρκειαν τῶν πλεόντων ἐξ πρὸς συζήτησιν τοῦ κανονισμοῦ συνεδριάσεων: Αἱ ἀρχαὶ τῶν Δικηγορικῶν Συλλόγων, ἰδίως δὲ τὰ διοικητικὰ αὐτῶν συμβούλια, ἔχουσιν ἐκεῖνα καὶ μόνον ἀφοριστικῶς τὰ δικαιώματα, ἕτινα ρητῶς παρέχονται εἰς αὐτὰ ὑπὸ τοῦ νόμου, οὕτως ὥστε πᾶσα ἄλλη ἐξουσία καὶ πᾶσα ἄλλη ἐνέργεια ἢ κίνησις εἰς μόνον τὸν Σύλλογον παρέχεται, ἢ αἱ διατάξεις ἐκεῖνα τοῦ νόμου εἶνε ἐνδεικτικὰ ἀπλῶς καὶ κατὰ συνέπειαν τὰ διοικητικὰ συμβούλια, πλὴν ἐκείνων τῶν ἐξουσιῶν αἰτινες ρητῶς τοῖς ἀπενεμήθησαν, ἔχουσι καὶ δικαιοδοσίαν ἄλλην, ἄγραφον, ἐκτενομένην ἢ συσταλλομένην ἐκ τῶν κατ' ἴδιαν περιστάσεων καὶ ἐκ τῆς συρροῆς τῶν γεγονότων;

Περὶ τὸ ἐρώτημα τοῦτο, τὸ διατυπω-

θὲν ἐπαναλαμβάνομεν ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Δημητρακοπούλου καὶ προσωρισμένον κατ' αὐτὸν νὰ ποδηγηθῆσιν τὴν μέλλουσαν νὰ συζητήσῃ τὸ σχέδιον τοῦ Κανονισμοῦ Συνέλευσιν καὶ νὰ εἰσαγάγῃ ταύτην εἰς τὰς γενικὰς γραμμάς ἐκ τῶν ὁποίων θὰ ἐξηρτᾶτο τὸ ὅμοσιδὲς ἢ μὴ τοῦ Κανονισμοῦ πρὸς τὸν νόμον, ὑψηλῆς πράγματι διεξήχθη κατ' ἀρχὰς συζήτησις, ἐξ ἧς οὐκ ὀλίγα θὰ ἐδιδάσκοντο οἱ μετὰ τῆς προσοχῆς παρακολουθοῦντες αὐτήν, ἀν μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον δὲν καθήρχετο τὸ ἔδαφος ἐφ' οὗ ἀρχικῶς εἶχε τεθῆ.

Ἄν εἰς τοῦτο συνετέλεσεν ἡ ἀδεξιότης τινῶν, ὑπολαβόντων ὅτι τοῖς ἦτο ἐπιβεβλημένον νὰ ἀναδεχθῶσι καθήκοντα συνηγόρου εἶτε τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Συλλόγου εἶτε τοῦ Συμβουλίου, ἴσως δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη καὶ δημοσιώτερον νὰ ἐξετασθῆ, ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει, μετὰ τὴν πράγματι ἀπὸ περιουπῆς ἀγρόρευσιν τοῦ Προέδρου κ. Κ. Ἐσπλιν καὶ τὰς ὀλίγας ἀλλὰ θετικὰς παρατηρήσεις τοῦ ἀντιπροέδρου κ. Κ. Ρακτιβάν, οὔτε τὸ ζήτημα θὰ ὑφίστατο μείωσιν τινα, οὔτε καὶ ἡ Συνέλευσις θὰ παρουσίαζεν ἐκεῖνο τὸ θέαμα ὅπερ ἐν τέλει παρουσίασεν εἰσελθούσα εἰς ἀτμόσφαιραν, δὲν λέγομεν ἐπικινδύνον, κεκορησμένην ἐν τούτοις ἀπὸ μικροσκέψεως καὶ μικροβλέψεως καὶ προσωπικῶν ἐλατηρίων κινήσεως καὶ μικροπαθῶν προσωπικῶν, ἀτμόσφαιραν ὑπὸ τὴν ὅποιαν παρ' ὀλίγον νὰ ἀνεφαίνοντο καὶ ἀναστήματα μικρὰ ἢ μεγάλα ἐπιζητοῦντα διὰ τοῦ μεγέθους ἢ τῆς σμικρότητος νὰ ἐπιβάλλουν... οὐχὶ ταύτην ἢ ἐκεῖνην τὴν λύσιν.

Ἡ σύμπτωσις κατ' ἡμᾶς εἶνε εὐτυχῆς. Οἱ ὄνειροπολήσαντες ἕνα Σύλλογον δικηγορικόν νομοθετικῶς κεκυρωμένον, τοιοῦτοι δὲ εἶνε ἅπαντες πλὴν ὀλίγων ἐξαιρέσεων οἱ δικηγόροι, ἐλάβομεν τὸ πρῶτον τρόπον τινὰ βᾶπτισμα ἐν τῷ θεσμῷ. Οὐδεὶς ἤξισεν ὅτι ὁμᾶς οἰαδῆποτε καὶ δὴ τόσον πολυπληθῆς ὅσον ἡ τῶν ἐν Ἀθήναις δικηγορῶν, εἶνε δυνατόν μέχρι καὶ τοῦ τελευταίου αὐτῆς μέλους νὰ συλλάβῃ πᾶσαν ἐν γένει κατὰ τὴν συζήτησιν ἀνακλύπτουσαν λεπτομέρειαν ἀντικειμενικῶς, πάντες ὅμως ἐπέστημεν, ὅτι, παραβλεπομένων στιγμιαίων τινῶν ἀνθρωπίνων συναισθημάτων, αἵτινα ἢ θέρμη τῆς συζητήσεως καὶ ἢ παραφορὰ τῆς πολεμικῆς κατ' ἀνάγκην γεννᾷ, ἔχομεν ἤδη τὴν ὀριμότητα ἀκρίβειαν, ἧτις ἦτο ἀπαραίτητος ὅπως ὁ θεσμὸς ζήσῃ. Τοῦτο δὲ ἀκριβῶς ἐνδιαφέρει πάντας, καὶ περὶ τὴν ἔννοιαν ταύτην, ἀνεξαρτήτως πρὸς ταύτην ἢ ἐκεῖνην ἐν ταῖς λεπτομερείαις τὴν ἀντίληψιν, βλέπομεν συσπειρομένους καὶ τοὺς ἀξιοματικῶς καὶ τοὺς στρατιώτας τοῦ θεσμοῦ.

Περὶ τοῦ ψηφισθέντος Κανονισμοῦ ἐν γένει καὶ περὶ τῶν κατ' ἴδιαν ἐν αὐτῷ διατάξεων δὲν ὑπάρχει καὶ σοβαρὸς λόγος ὅπως καὶ αὐτῆς ἀσχοληθῶμεν. Ἴσως ἀσήμαντοι ἢ καὶ σημαντικαὶ τινας ἐν αὐτῷ λεπτομέρειαι δὲν εὐρίσκονται ἐν πλήρει πρὸς τὸν νόμον ὁμοφωνίᾳ, ὅπως ἐπίσης δὲν ἀποκλείεται ὅπως διατάξεις ἄλλαι ἐν αὐτῷ καταδειχθῶσιν ἐν τῇ ἐφαρμογῇ ἄστοχοι ἢ ἀτελεῖς.

Πάντα ταῦτα θὰ ἀνορθῶσιν ἢ πεῖρα, πρὸ παντὸς δὲ οἱ βραχιόνες ἐκεῖνου πρὸς ὃν ὁ Σύλλογος ἐνεπιστεύθη ἀπὸ τῶν πρώτων τῆς υπάρξεώς του στιγμῶν τὴν ὑπόστασίν του. Τοιοῦτος δὲ ὁ Πρόεδρος κ. Κ. Ἐσπλιν. Εὐκαμψία τις αὐτοῦ, βεβαίως οὐχὶ μέχρις ὑποκλίσεως, πολλὰ ἔχει νὰ προλάβῃ ἐν τῷ μέλλοντι, ἂν δέ τις κρίνῃ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι δὲν ἠθέλησεν, ὑπέικων εἰς τὴν ἀόριστον τοῦ Συλλόγου ἐπιθυμίαν, νὰ υἱοθετήσῃ μέχρις ἄκρων τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἐκπονηθείσας προσθήκας ἐν τῷ Κανονισμῷ, πείθεται, ὅτι καὶ τὴν ἀρετὴν τοῦ ὑποχωρεῖν ἐγκαίρως κατέχει ὁ κ. Κ. Ἐσπλιν.

ΑΠΟ ΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἄρειος Πάγος.

Ἀρκετὰ ἐνδιαφέρον ζήτημα, ἀποβλέπον ὀρισμένον μὲν, ἰκανῶς ὅμως εὐρὴν, κύκλον, οἷος ὁ τῶν Ἀξιοματικῶν, ἐλύθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 114 προσφάτου ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, τῆς δημοσιευθείσης τὴν παρελθούσαν Δευτέραν, εἰσηγουμένου τοῦ Ἀρεοπαγίτου κ. Γ. Φκισιάκη. Ἐξ ὅσων ἡμεῖς γνωρίζομεν,

τὸ λυθὲν ζήτημα, ὑφ' ἣν παρέστη μορφήν, τὸ πρῶτον ἤδη ἀπασχόλησε τὸ Ἀνώτατον ἡμῶν δικαστήριον, ἀφορᾷ δὲ τὸ πολυθρόλλητον ζήτημα τοῦ μητρώου τῶν ἀξιοματικῶν, ὅπερ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1883 ταλανίζει καὶ τὴν διοίκησιν καὶ τὴν δικαιοσύνην. Μέχρι τοῦδε τὴν μεταβολὴν τοῦ μητρώου τούτου ἐπεδίωκον οἱ ἀξιοματικοί, ἀγωνιζόμενοι, συνθησάτα δὲ καὶ ἐπιτυγχάνοντες, ὅπως μεταβληθῆ ὑπὲρ αὐτῶν ἢ ἐν αὐτῷ ἀναγεγραμμένη ἡλικία των καὶ οὕτω παραταθῆ τὸ ὄριον τῆς ἡλικίας των καὶ ἀποσοβηθῆ οὕτως ὁ ἐκ τῆς ἀποστρατείας κίνδυνος. Ἦδη, διὰ τῆς ἄνω ἀποφάσεως, τὸ ζήτημα ἐμφανίζεται ὑπὸ τὴν ἄλλην του ὄψιν, κατ' ἣν οὐχὶ πλέον ἀξιοματικῶς, ἀλλὰ τὸ Δημόσιον, ἢ μᾶλλον ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν προβάλλει μονομερῶς εἰς τὴν τροποποίησιν τοῦ μητρώου ἐπὶ βλάβῃ Ἀξιοματικοῦ, ὅστις ἐνεκα τούτου κατέφυγεν εἰς τὴν τακτικὴν δικαιοσύνην. Ἐν συνόψει τὸ ζήτημα ἐτέθη ὡς ἐξῆς:

Ὁ νόμος, ὀρίζων, ὅτι, ἐντὸς ἐξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐγγραφῆς τοῦ Ἀξιοματικοῦ ἐν τῷ μητρώῳ, δικαιοῦται οὗτος νὰ ἐπιδιώξῃ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως τὴν μεταβολὴν τούτου, ἐννοεῖ, ὅτι τοιαύτης δικαστικῆς ἀποφάσεως δὲν ὑφίσταται ἀνάγκη ὅταν τὴν μεταβολὴν θελήσῃ τὸ Δημόσιον, ἢ ὀρίζει ὅτι τὸ Δημόσιον κατ' οὐδένα λόγον δικαιοῦται νὰ μεταρρυθμίσῃ τὸ ἄπαξ κταρατισθὲν μητρώον. Διὰ τῆς ἐν λόγω ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐδέξατο ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ εἰρημένου νόμου ἐτάχθησαν μόνον ὑπὲρ τῶν Ἀξιοματικῶν καὶ ὅτι τὸ Δημόσιον δεσμεύεται ὑπὸ τοῦ μητρώου μὴ δικαιοῦμενον νὰ ἐπιδιώξῃ οὐδεμίαν τροποποίησιν αὐτοῦ. Ἡ ὀρθότης αὐτῆς λύσεως ἔχει κατὰ τοῦτο ἰδιάζουσαν ὄλως καὶ ἐκτάκτως σοβαρὴν σημασίαν, διότι ἂν δὲν ἐτίθετο ὁ διὰ τῆς ἄνω ἀποφάσεως φραγμὸς, ἡ τυχὴ τῶν Ἀξιοματικῶν θὰ ἐξήρτᾶτο τελείως ἐκ τῆς διαθέσεως τοῦ ἐκάστοτε Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ὅστις ἄνευ οὐδεμιᾶς εὐθύνης καὶ ἀνεξλέγκτως θὰ ἀπεστράτευε πάντα Ἀξιοματικῶν διὰ τῶν μεθόδων τῆς μεταβολῆς τῆς ἡλικίας του ἐν τῷ μητρώῳ. Ἡ ἀπόφασις ἔχει ὡς ἐξῆς:

«Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ΑΟΕ' νόμου τῆς 21 Μαρτίου 1883, ἀντικαταστήσῃ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ νόμου ΑΑΕ' τοῦ 1882, ὀρίζει, ὅτι ὡς βᾶσιν πρὸς ὄρισμόν τοῦ ὀρίου τῆς ἡλικίας τῶν Ἀξιοματικῶν χρησιμεύει τὸ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Στρατιωτικῶν κρατούμενον βιβλίον μητρώου, ἐν ᾧ σημειοῦται ἡ ἡλικία ἐκάστου τούτου. Ὁ καθορισμὸς δὲ οὗτος τῆς ἡλικίας δὲν δύναται νὰ μεταβληθῆ ἄλλως ἢ κατ' αἴτησιν τοῦ ἀξιοματικοῦ καὶ ἐὰν ἡ αἴτησις στηρίζεται μόνον εἰς τὸ μητρώον τοῦ εἰς ὃ κατετάχθη σώματος κατὰ τὴν πρώτην ἐν τῷ στρατῷ εἰσοδόν του ἢ εἰς τὸ μητρώον τοῦ Στρατιωτικοῦ Σχολείου ἐν ᾧ ἐφοίτησεν ἢ τέλος εἰς ἐπίσημον ληξιαρχικὴν τῆς γεννήσεώς του πράξιν. Κατ' ἄλλον δὲ τρόπον διόρθωσις τῆς τυχόν λεκανοσφαιμένης ἀναγραφῆς τῆς ἡλικίας ἐν τῷ κρατούμενῳ μητρώῳ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν διὰ μονομερῶς πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ διενεργουμένη οὐδαμῶς τοῦ νόμου ἀναγράφεται. Κατ' ἀκολουθίαν δὲ τούτων ἡ ἄπαξ ὀρισθεῖσα ἡλικία τῶν Ἀξιοματικῶν ἐν τῷ μνησθέντι μητρώῳ ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν ὑποδεικνυομένων στοιχείων, ἦτοι τῆς ἀρχῆς δηλώσεως τοῦ εἰσερχομένου ἐν τῷ στρατῷ ἢ ἐν τῷ Στρατιωτικῷ Σχολεῖ ἢ τῆς ληξιαρχικῆς τῆς γεννήσεως πράξεως, δὲν δύναται νὰ μεταβληθῆ ἄλλως πρὸς βλάβην τοῦ Ἀξιοματικοῦ, ἀλλὰ μόνον πρὸς ὄφελός του καὶ ἐπὶ τῇ αἰτήσει αὐτοῦ κατὰ τὰ ἄνω εἰρημένα. Ὑπὸ τὴν ἐννοίαν δὲ ταύτην τοῦ ἀμεταβλήτου τῆς βᾶσεως περὶ τῆς ἐν τῷ μητρώῳ τούτῳ σημειουμένης ἡλικίας, οἱ περὶ ὀρίου ἡλικίας μνησθέντες νόμοι, χρήσιμοι διὰ τὴν ἐκ ταύτης ἀποστράτευσιν τῶν ἀξιοματικῶν, σκοπίμως δὲν ὄρισαν ἰδιαιτέρον τοῦτον διορθώσεως τῆς πρωτοβουλίας τοῦ Ὑπουργοῦ. Οὕτω δὲ σκεφθέν καὶ τὸ Ἐφετεῖον καὶ δεχθὲν μὴ

μεταβλητέαν τὴν ἐν τῷ κρατομένῳ μη-
τρῷ σημειουμένην ἡλικίαν τοῦ Ἀξιω-
ματικοῦ διὰ μονομεροῦς καὶ μεταγενε-
στέρως πράξεως τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Στρα-
τιωτικῶν, συνεμορφώθη πλήρως πρὸς τὸν
ἄνω μνησθέντα νόμον.»

**Αἰ στήλαι τῆς «Δικαιοσύνης»
εἶνε εἰς τὴν διάθεσιν παντός δι-
κηγόρου, δικαστοῦ ἢ ἄλλου δι-
καστικοῦ προσώπου, εὗρισκο-
μένου εἰς τὴν ἀνάγκην ἢ ἐπιθυ-
μοῦντος νὰ ἀνακινήσῃ πᾶν ἐν
γένει ζήτημα σχετιζόμενον με-
τὴν ἀπονομὴν τοῦ δικαίου.**

Ἐλπίζομεν, ὅτι ἔχει ὅλην τὴν συναί-
σθησιν τοῦ ἐπιβληθέντος αὐτῇ μεγάλου
καθήκοντος ἡ Ἀνακριτικὴ Ἀρχὴ Ἀθη-
νῶν. Οὐδὲν πλέον οὐ-

**Ἡ τιμὴ τῆς ἐπιθυμίας
τοῦ Κράτους.**

δὲν ἦσαν ἢ ἡ τιμὴ
τοῦ Κράτους. τῶν ἐξουσιῶν ἐξου-
τήθη ἀπὸ τῆς ἐνεργείας
αὐτῆς. Πράκειται περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ κ.
Διευθυντοῦ τῶν «Καιρῶν» καταγγελ-
θεισῶν ἀνακριτικῶν καὶ μεγάλων ἐγ-
κληματικῶν πράξεων κατ' ἀνωτέρων ἀ-
ξιωματικῶν τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ.
Ἦθελεν εἶναι ἀσύγγνωστον διὰ τὴν ἐ-
φημερίδα ἡμῶν, ἐὰν, καθ' ὁσονδήποτε
τρόπον, ἔστω καὶ διὰ τοῦ ἐλαφροτέρου
ἀπαινήμου, προπεμφθῆναι ἐπὶ τῆς ὑπὸ
ἀνάγκης ὑποθέσεως. Ἀλλ' ἐν τούτοις
ἀνέλαθεν ἡ Ἀνακριτικὴ Ἀρχὴ βρυχά-
την ὑποχρέωσιν ἀπέναντι τοῦ ἔθνους,
ὅπως μὴ ἀφήσῃ ἐνταῦθα νὰ φαντάζον-
ται οἱ πολῖται συκοφάντας, ἐκεῖ νὰ πι-
στεύωσι λωποδύτας, ἐν πάσῃ δὲ περι-
πτώσει ἔτοιμον τὸ Κράτος νὰ περικα-
λύψῃ τοὺς μὲν καὶ τοὺς δέ. Τὰ καταγγελ-
θέντα καὶ ἐπὶ μῆνα ὀλόκληρον δημοσιεύ-
μενα, διαδιδόμενα δὲ μετὰ πολλῆς θε-
τικότητος ἀπὸ μακροῦ χρόνου, εἶνε τό-
σον τερατώδη, τόσο ἀσύστολα καὶ δύ-
νακαί τις νὰ εἴπῃ τόσο ἀπροκάλυπτα,
ὥστε μόνον διότι ἀκριβῶς ἔνεκα τούτων
δὲν προσκάλουν ὑπονοίας — καθ' ὅσον
τίς ὄντως θὰ ἐφαντάζετο τοιαύτην ἀνα-
φανθὸν λεηλασίαν τοῦ δημοσίου χρήμα-
τος καὶ μάλιστα τοιαύτην ἐπιβουλὴν
κατὰ τῶν ἱερωτάτων τοῦ ἔθνους — μόν-
ον, λέγομεν, διὰ τοῦτο θὰ εὗρισκε δι-
κασιολογητικὰ συγγνώμης τὸ Κράτος ἀ-
νεχόμενον ἐπὶ τόσο χρόνον ἢ τὰ συμ-
βαίνοντα ἢ τὰς διαδόσεις. Ὅτε ὅμως
τὰ πράγματα ἐφθασαν ἐντὸς τῶν ὁρίων
καὶ τῆς ἐνεργείας τῆς Δικαιοσύνης, ἡ
τιμὴ τοῦ Κράτους εὗρσκεται ἐν κινδύ-
νῳ. Ἡ ἀνάγκη βέβαια ἐπιβάλλεται
προσεκτικῆ, ἀκριβολόγος, διστακτικῆ,
ἐντεταμένη καὶ ἐκτεταμένη. Ἀλλ' ἔχο-
μεν νὰ παρατάξωμεν ἐπιανελημμέναν
παραδειγματὰ, ὅτι ἡ πέραν χρονικοῦ
τινος ὁρίου παράτασις τῶν ἀνακρίσεων,
ἂν δὲν προσκλήθῃ καὶ δὲν ἐπεβλήθῃ ἐκ-
προθέσεως καὶ σκοπίμως, πάντως συνε-
σκήτισε τὰ πράγματα καὶ κατεκάλυψε
τὴν ἀλήθειαν πρὸς ἀνυπολόγιστον μείω-
σιν τοῦ γοήτρου τῆς Δικαιοσύνης, δὲν
σχηματισμὸν γνώμης κοινής, ὅτι δὲν ὑ-
πάρχει πλήρης ἡ συναίσθησις τοῦ καθή-
κοντος ἐκεῖ, ὅπου πρέπει ν' ἀσφαλίζον-
ται τὰ μέγιστα καὶ ἀγίωτάτα τῶν ἡθι-
κῶν καὶ ὕλικῶν συμφερόντων.

Οὐδεμίαν ἔχομεν ἀμφιβολίαν, ὅτι ἀ-
περίγραπτον ἀνακούφισιν ἠσθάνθημεν
ὅλοι οἱ ἐν Ἀθήναις δικηγόροι ἐπὶ τῇ
ψηφίσει τοῦ Κανονι-
*Ανακοφθῆναι μ.οῦ τοῦ Συλλόγου
ἀλλὰ
μας. Διότι μιμροῦ δεῖν
νὰ παραταθῇ ἡ συζή-
τησις πέραν παντός ἀνεκτοῦ ὁρίου. Τρυ-
τα εἶνε ἀναμφισβήτητα. Ἀλλ' ἂν ἀνή-
κη μέτρον μομφῆς κατ' ἐκείνων, οἵτινες
μετ' ἀνυπομονήσεως καὶ ἀμέτρου ἰσως
σπουδῆς ἐπέτεθησαν εὐθύς ἐξ ἀρχῆς,
κατὰ τοῦ ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβου-
λίου σχεδικοσθέντος Κανονισμοῦ, ὀλο-
κληρῶς ἢ εὐθύνη βρῆσαν τὸ Διοικητικὸν
Συμβούλιον, ὅπου δὲν ἔκριναν ἀναγκασίαν
μίαν ἐξήγησιν γενικὴν τοῦ σχεδίου, μίαν
εἰσήγησιν τῶν σκέψεων αὐτοῦ, καθ' ἃς
τοῦτο συνετάγη, ἀλλ' εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ἐπε-
δείξατο νευρικὴν ἀδημονίαν καὶ φιλαργυ-

ρικὴν περιφιλικὴν ὅπως χωρήσῃ ἡ συ-
ζήτησις ἀλματικῶς καὶ μὴ περικοπῇ ἢ
ἀντικατασταθῇ καὶ ἐν μόνον λεξιδίων
τοῦ σχεδίου των, καὶ ἀπὸ τοῦ τελευ-
ταίου τῶν ὁποίων ἐξήρξα τὴν φιλοτι-
μίαν τῆς σοφίας καὶ ἐμπειρίας του. Καὶ
οὕτως ἀναποφεύκτως ἐπὶ τὴν ἢ αὐτο-
νόητος σύγκρουσις τῆς στιγμῆς καὶ ἐκεῖ
ἀκόμη ὅπου κατ' οὐσίαν πάντες συνε-
φώνουν καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἐπεδίω-
κον. Ἐκ τῆς πάλης ταύτης δὲν νομίζο-
μεν ὅτι ἐξῆλθε νικηφόρον τὸ Διοικητικὸν
Συμβούλιον, μεθ' ὅλην τὴν κατὰ τὸ
πλεῖστον ὑπὲρ τοῦ σχεδίου ψῆφον τοῦ
Συλλόγου, ὅπως κόψη ὡς ὁ Ἀλέξανδρος
τὸν Γόρδιον δεσμόν. Διότι δὲν πρέπει
ποτέ νὰ λησμονηθῇ ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος
διέκοψε τὴν συνεδρίσιν τρίς κατ' ἐπα-
νάληψιν καὶ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ψη-
φοφορίας, δηλοτάτης οὔσης τῆς ἐσχημα-
τισμένης γνώμης τοῦ Συλλόγου. Διότι
δὲν πρέπει νὰ λησμονηθῇ ὅτι καὶ οἱ ὡς
ἀπὸ μηχανῆς λυτρώσαντες τὸ Συμβού-
λιον ἀπὸ τῆς ἀμηχανίας, εἰς ἣν ἀδι-
κασιολογίως ἐρρίψεν ἐκείνους, ὡμολόγη-
σαν τὰς ἐλλείψεις καὶ τὰ σφάλματα τοῦ
ψηφισθέντος σχεδίου. Καὶ κατεδείχθη
κατὰ τὴν συζήτησιν, δι' ὅλους τοὺς θέ-
λοντας νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ἀλήθειαν ὅ-
λην, ὅτι τὸ Συμβούλιον, συντάσσον τὸ
σχέδιον τοῦ Κανονισμοῦ, δὲν ὤρμητο ἀπὸ
τῆς ὀρθῆς ἐνοίας τῶν γενικῶν διατά-
ξεων τοῦ θεσμοῦ περὶ τῆς διακρίσεως
τῶν ἐξουσιῶν του. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ
καθ' ἑκάστη ἐψηφίσθησαν διατάξεις
μὴδ' ἐπ' ἐλάχιστον ἐπιτρεπόμεναι εἰς
Σύλλογον νομικῶν ἀνδρῶν, τῶν δικηγό-
ρων τῆς πρωτεύουσας. Διότι π. χ. ἐκεῖ-
νη ἡ δευτέρα παράγραφος τοῦ άρθρου
βου, ἡ καὶ ἄνευ τοῦλάχιστον καθήκον-
τος ἀναφορῆς πρὸς τὸ Ἰπουργεῖον θέ-
τουσα ὑπὸ ἔλεγχον καὶ καταργήσασα, ὡς
εἶπεῖν, τὸ δικαίωμα τοῦ Βασιλέως καὶ
τὴν ἐνεργεῖαν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξου-
σίας εἰς τὸ διορίζειν τοὺς δημοσίους ὑ-
παλλήλους, περιέχει διατάξιν, ἣτις βε-
βαίως δὲν ἔπρεπε ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ καὶ
ἐπ' οὐδενὶ πείσματι νὰ μείνῃ ἐν τῷ Κε-
νονισμῷ τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου τῆς
πρωτεύουσας. Νομίζομεν περὶ τὸν νὰ ἐν-
δικαζόμενοι εἰς ἄλλαν ἀτελείαν καὶ ἐλ-
λείψεις προφανεῖς εἰς πάντας ἡμᾶς.

**«Ἐκαστος ἢ καὶ πολλοὶ ὁ-
μοῦ ἔχουσι τὸ δικαίωμα ν' ἀ-
ναφέρωνται ἐγγράφως εἰς τὰς
ἀρχάς, τηροῦν-
οὶ ὑπαξιωματικοὶ τὰς τοὺς νό-
μους τοῦ Κρά-
τους» (Ἄρθρον 9 τοῦ Συντάγματος).**

Ἐὰν αἱ κατὰ τῶν ὑπαξιωματικῶν
ἀνακρίσεις διατάχθησαν καὶ ἐνεργοῦνται
διότι ἀναφερθέντες πρὸς τὴν Βουλὴν δὲν
ἐτήρησαν τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, οὐ
μόνον ἀντίρρῃσιν δὲν δύναται τις νὰ ἔχῃ,
ἀλλὰ καὶ ἐπιβάλλεται εἰς πάντα πολί-
την φιλοπάτριδα νὰ ἐπιδοκιμάσῃ τὸ μέ-
τρον καὶ ν' ἀπειτήσῃ ταχέως καὶ αὐ-
στηρῶν τὴν λειτουργίαν καὶ ἐπιβουλὴν
τοῦ νόμου, διότι ἀλλοίμονον καὶ τρίς
ἀλλοίμονον ἂν παρεβιάωσι τοὺς νόμους
τόσον δημοσίᾳ οἱ φέροντες ὡς διακριτι-
κὸν τὸ ἐμβλημα τῆς πατρίδος, οἱ τεταγ-
μένοι ὑπὸ τὴν στρατιωτικὴν πειθαρχίαν,
ἴνα κυρίως διὰ ταύτης φρουρήσωσι τὸν
νόμον καὶ ὑπερκαπίσωσι τὴν Πολιτείαν.
Ἐὰν ὅμως αἱ ἀνακρίσεις διατάχθησαν
καὶ ἐνεργοῦνται ἀπλῶς καὶ μόνον διότι
πολλοὶ ὁμοῦ ὑπαξιωματικοὶ ἀνεφέρθη-
σαν πρὸς τὴν Βουλὴν, δὲν διστάζομεν
καὶ ἐπ' ἐλάχιστον νὰ εἴπωμεν, ὅτι τὸ
μέτρον εἶνε κατὰ πῶρον ἀντισυνταγμα-
τικὸν καὶ ἐλέγχει ἀντιλήψεις χρόνον
λίαν εὐτυχῶς παρελημμένον καὶ ἄγαν
ἀνελευθέρων, καθ' οὓς οἱ στρατοὶ δὲν
ἀνῆκον εἰς τὴν πατρίδα καὶ οἱ στρατιω-
τικοὶ δὲν ἦσαν πολῖται. Βεβαίως οἱ
ὑπαξιωματικοὶ δὲν ἐδικαιούντο ν' ἀπευ-
θυθῶσιν ἀπ' εὐθείας πρὸς τὰς διοική-
σεις τῶν σωμάτων των ἢ πρὸς τοὺς
μεράρχους ἢ τὸν Γενικὸν Διοικητὴν, ἢ
τὸν Ἰπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, ἢ τὸν
Βασιλέα, ὅντα Ἀρχηγὸν τὸν κατὰ ζη-
ρὸν καὶ θάλασσαν δυνάμεων, διότι θὰ
παρεβιάων τὸν νόμον τῆς στρατιωτικῆς

ἱεραρχίας, ῥητῶς καθοριζόμενον ὑπὸ τῶν
στρατιωτικῶν νόμων καὶ κανονισμῶν.
Ἀλλ' ἐκτὸς τῆς στρατιωτικῆς ἱεραρχίας,
καὶ ἐφ' ὅσον δὲν προσβάλλουσιν αὐτὴν,
ἔχουσι ὅλα τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κη-
θήκοντα τοῦ πολίτου, καὶ εἶχον πλήρως
δικαίωμα ἐκ τοῦ Πολιτεύματος ν' ἀπευ-
θυθῶσιν, τηροῦντες τοὺς νόμους
τοῦ Κράτους, πρὸς τὸν ἕτερον πη-
ράγοντα τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας.

Ἡ ΘΕΤΙΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ

[Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου καὶ τέλος]

Ἄλλως τε δὲ ὁ Ἕλληνας δικαστής, κατα-
λείπων τὴν σχολαστικὴν ἐρμηνευτικὴν
μέθοδον τοῦ Vangerow καὶ τοῦ Wind-
scheid καὶ τὴν στενωπότητα τῆς νομικῆς
ἀντιλήψεως τοῦ Laurent καὶ παύων νὰ
θεωρῇ τὰς λύσεις τοῦ Dernburg καὶ τῶν
ὁμοίως ἐργαζομένων ὡς αὐθαίρετους, θὰ
ἔχῃ ἐν τῇ νέᾳ ἐρμηνευτικῇ πορείᾳ ὡς
ὑπόδειγμα πρὸς παντός τὴν γαλλικὴν νο-
μολογίαν, τὴν ὅποιαν μάλιστα ἰδίως ὡς
πρὸς τὸ ἐμπορικὸν δίκαιον καὶ ἤδη τὰ
μέγιστα συμβουλεύεται.

Ἀληθῶς λίαν ἐνωρίς ἡ γαλλικὴ νομο-
λογία ἠσπασθη τὴν θετικὴν ἐρμηνείαν
μετ' ἐξαιρέτων ἀποτελεσμάτων. Κατὰ δὲ
τὴν εὐρτην ἐπὶ τῇ ἑκατονταετηρίδι τοῦ
ἀστικοῦ κώδικος, τὴν γενομένην τῷ
1904, γενικὴ ἐξεδηλώθη ἀγαλλίας ὑπὸ
τῶν μεγαλειτέρων νομικῶν κεφαλῶν τῆς
Γαλλίας ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ πορείᾳ τῆς γαλ-
λικῆς νομολογίας, ὅ δὲ κατὰ τὴν εὐρτην
ταύτην ἀγορεύσας πρόεδρος τοῦ γαλλι-
κοῦ ἀκρωτικοῦ Baupré δὲν ἐδίστασε
νὰ καυχῆθῃ ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ἐρμηνευτικῇ
πορείᾳ τῆς νομολογίας. Καὶ ὅμως ἡ θέ-
σις τοῦ γάλλου δικαστοῦ ἦτο ἐξόχως
δυσχερῆς ἐν τῇ διαχαράξει τῆς τοιαύτης
πορείας, διότι πρὸ αὐτοῦ ἐτίθεντο νομο-
θετήματα πρὸ ὀλίγων ἐτῶν συνταχθέντα
καὶ κατὰ πολλὰ σαφῆ, ἐνῶ πρὸ τοῦ ἡμε-
τέρου δικαστοῦ τίθενται διατάξεις προ-
αίωνοι, συνηθέστατα δὲ ἀσυγκρότητοι
καὶ ἀσυνάρτητοι.

Πρὸς ἐπιστημονικὴν δὲ ἐμπέδωσιν τῆς
νομολογιακῆς πορείας ἐν Γαλλίᾳ μεγί-
στην παρέσχεν ὄνησιν τὸ περὶ ἐρμηνευ-
τικῆς ἐργον τοῦ Génys, ἐκδοθὲν πρὸ δε-
καετίας ἀκριβῶς, περιέχον δὲ ἐργασίαν,
ἡ ὅποια καὶ παρ' αὐτῶν τῶν γερμανῶν
ἀνομολογεῖται ὡς μέγιστος παρασχούσα
τῇ ἐπιστήμῃ ὑπηρεσίας, δυνάμενον δὲ νὰ
ταχθῇ παραπλεύρως τῶν ἐργῶν τοῦ
Jhering καὶ τοῦ Stammer. Ἀλλ' ἐπί-
σης ὁ ἐν Παρισίοις καθηγητῆς Saleilles
μετὰ τοῦ ἐν Lyon τοιοῦτου Lambert
δεινοὶ πολέμιοι ἐκηρύχθησαν διὰ τῶν βα-
θυτάτων ἐργασιῶν αὐτῶν κατὰ τῆς παρα-
δομένης ἐρμηνευτικῆς μεθόδου.

Ἡ τάσις αὕτη τῆς νομολογίας θερμῆ
ἐσχάτως ἐξεδηλώθη ὡσαύτως καὶ ἐν
Γερμανίᾳ. Μάλιστα δὲ ἀπὸ τῆς ἐκεῖ
ἰσχύος τῶν κωδίκων μεγάλη ἀνησυχία
ἤρξατο ἐκδηλούμενη παρὰ τοῖς γερμα-
νοῖς περὶ τῆς ἀξίας καὶ τῆς ἐπιπροσῆς τῆς
ἐπιστήμης τοῦ δικαίου κατέναντι τοῦ θε-
τοῦ δικαίου καὶ τῆς πρὸς αὐτὸ θέσεως
τοῦ δικαστοῦ. Ἐν γένει ὅμως ἐξαίρεται
ἡ θετικὴ ἐρμηνεία, μετὰ διαφόρων βε-
βαιῶς παραλλαγῶν, ὑπὸ πολλῶν δογμα-
τικῶν, ἰδίως δὲ τοῦ Zittelmann, τοῦ
Kohler καὶ τοῦ Kantorowicz, τοῦ ὁ-
ποῦ τοῦ πρωτοτυπώτατον φυλλάδιον, ἐ-
πιγραφόμενον «Der Kampf um die
Rechtswissenschaft», ἐκδοθὲν πρὸ διε-
τίας, μεγάλην προεξένησεν ἐντύπωσιν,
ἂν καὶ ἐβάδισε μετὰ τινος ὑπερβολῆς ἐν
τῇ νέᾳ πορείᾳ. Πρὸς τοῦτοις δὲ ἡ τοιαύ-
τη νέα ἐρμηνεία ἐπεκροτήθη καὶ ὑπὸ
πολλῶν ἐν Γερμανίᾳ, ἐγγὺς ἐχόντων πρὸς
τὰ δικαστήρια, ἰδίως δὲ τοῦ Brütt (Die
Kunst der Rechtsanwendung 1907),
τοῦ Rumpf (Gesetz und Richter 1906)
καὶ τοῦ Bozi (Weltanschauung der
Jurisprudenz 1907).—Πλουσιώτερα ὅ-
μως καὶ βαθυτέρα εἶναι ἡ μεθολογικὴ
ἐργασία τῶν αὐστριακῶν, ἰδίως ὅμως τοῦ
Ehrlich τοῦ Wurtzel καὶ τοῦ Kraus,
ἂν καὶ ἡ αὐστριακὴ νομολογία δὲν φαί-
νεται ἐμφομαδὸν ἀποδεχθεῖσα τὴν νέαν
πορείαν. Ἀλλ' ὁ Joseph Unger, διαση-
μότης τῆς αὐστριακῆς ἐπιστήμης, πρόε-
δρος τοῦ Reichsgericht, κρίνων τὸ φυλ-
λάδιον τοῦ Kantorowicz πρὸς διείας
περίπου (Der Kampf um die Rechts-
wissenschaft ἐν Juristen Zeit 1906
n° 781), ὁμολογεῖ, αὐτὸς ἐπὶ κεφαλῆς,
ὡς εἶπεῖν, τοῦ αὐστριακοῦ δικαστικοῦ κό-

τὴν Βουλὴν τῆς πατρίδος των. Οὕτε
νομίζομεν ὅτι ἐποικοδομοῦσιν εἰς τὴν
νομιμοφροσύνην καὶ πειθαρχικότητα τῶν
ὑπαξιωματικῶν τὰ νευρικά καὶ σπα-
σμωδικὰ μέτρα, τείνοντα νὰ πείσωσιν
αὐτούς, ὅτι ἤδη παρεξέτραπτησαν θρα-
σείως τῆς λεωφόρου τοῦ νόμου, ἐνῶ ἴσως
δὲν παρέβησαν πρὸς τὸν νόμον στενῆς
ἐξέως καὶ μεσαιωνικῆς ἀντιλήψεως περὶ
στρατοῦ καὶ πολιτείας.

σμου, ὅτι ἀνάγκη ἐπὶ τέλους μέχρι τινὸς
βαθμοῦ νὰ ἀπορριφθῇ ὁ μέχρι τοῦδε
σχολαστικὸς καὶ κατασκευαστικὸς τοῦ
ἐρμηνευτικῶν τρόπος.

Τί δὲ νὰ εἴπω περὶ τῆς ἀγγλικῆς καὶ
τῆς ἀμερικανικῆς νομολογίας; Εὐλόγως
ὁ Hatschek εἰς τὸ νεώτατον ἔργον αὐ-
τοῦ Englisches Staatsrecht (1905, I
§ 16 σελ. 101) λέγει, ὅτι διαρκῶς ἐκεῖ
δεσπόζει τὸ πνεῦμα περὶ τῆς ἀνάγκης
διαμορφώσεως δικαστικῆς νομοθεσίας,
Judicial legislation, καὶ ἐπὶ τοσοῦτον,
ὥστε παρὰ τὰς γενναίας προόδους τῆς
ἡπειρωτικῆς νομολογίας, δύναται νὰ θεω-
ρηθῇ ἡ τελευταία, ὡς πολὺ καθυστεροῦσα
τῆς ἀγγλικῆς καὶ ἀμερικανικῆς τοιαύ-
της. Ἀληθὲς ὅμως, ὅτι ἡ προκοπὴ αὕτη
τῆς νομολογίας ταύτης ὀφείλεται καὶ εἰς
πολλοὺς φυλετικούς λόγους.

Τί δὲ περὶ τῆς ἰταλικῆς; Περὶ μὲν τῆς
πορείας καὶ τῶν διαθέσεων τῆς ἰταλικῆς
πράξεως ἀρκουσι, νομίζω, αἱ ἀνωτέρω
σημειωθεῖσαι γνώμαι τοῦ εἰσαγγελέως
τοῦ ρωμαϊκοῦ ἀκρωτικοῦ καὶ τοῦ ἐν
Παλέρμῳ νομικοῦ Κογγρέσσου. Πρέπει
ὅμως νὰ ἐξάρω τὴν πλουσίαν φιλολο-
γίαν τῶν Ἰταλῶν ἐπὶ τῆς ἐρμηνευτικῆς
μεθόδου. Δύναμαι δὲ νὰ εἴπω, ὅτι εἰς
τοὺς Ἰταλοὺς ὀφείλεται διὰ τοῦ φιλοσό-
φου Vico τὸ πρῶτον ἡ νεώτερα ἀντιλη-
ψις περὶ τῆς δημιουργίας τοῦ δικαίου, ἡ
ἐξελικτικὴ θεωρία περὶ τοῦ δικαίου.
Εἰδικῶς δὲ περὶ τῆς νέας ἐρμηνευτικῆς
μεθόδου ἠσχολήθησαν καὶ ὑπὲρ αὐτῆς
ἐξεφράσθησαν λίαν ἐνωρίς ὁ Gabba καὶ
ὁ Salvioli, ὁ φιλοσοφικώτατος καὶ νο-
μικὸς κοινωνιολόγος Cimbali καὶ ὁ
Vadalà-Papale, ὁ Caldara, ὁ Scia-
loja, ὁ Fadda, ὁ Bensa, ὁ Brugi, ὁ
Degno, ὁ Mortara, ὁ Diogovene, ὁ Mi-
celli, ὁ Jodice καὶ ἄλλοι δογματικοὶ ἢ μὴ.

Θὰ ἠδυνάμην, ἐνταῦθα φθάς, νὰ ποιή-
σωμαι παρέκδοσιν, δι' ἧς θὰ ἐτόνι-
ζον, ὅτι πολὺ κακῶς παρ' ἡμῖν παρορα-
ται ἡ ἀστικὴ καὶ ἐμπορικὴ νομικὴ φι-
λολογία τῶν Ἰταλῶν καὶ πολὺ χειρότε-
ρον κρατεῖ δεινὸς γερμανισμὸς παρ' ἡ-
μῖν, ὁ ὁποῖος ἰδίως κυριαρχεῖ ἐν τῇ νο-
μοθετικῇ ἐπιτροπῇ πρὸς σύνταξιν τοῦ
ἀστικοῦ κώδικος.

Δὲν σκοπῶ, ἐν ᾧ ἄλλως ἀδυνατῶ, νὰ
θίξω τὸ κύρος αὐτῆς. Νομίζω ὅμως,
ὅτι τὸ πρῶτον προσὸν παντός ἐν γένει
ἐπιστήμονος εἶναι ἡ ἀπροκάλυπτος ἐκ-
δήλωσις τῶν πεποιθήσεων αὐτοῦ. Ἀλλὰ
τὸ ἐπιχείρημα περὶ τῆς δῆθεν παλαιό-
τητος τοῦ ἰταλικοῦ κώδικος διὰ τὴν ἡ-
μετέραν χώραν δὲν φαίνεται σπουδαῖον.
Γνωρίζω τοὺς λόγους, δι' οὓς ἔκτοτε
παρ' ἡμῖν ἐπεκράτησεν ὁ γερμανισμὸς
οὗτος, ἀλλὰ γνωρίζω κάλλιον τοὺς σπου-
δαίους λόγους, δι' οὓς δὲν πρέπει νὰ
παροραται μήτε ἡ ἰταλικὴ νομικὴ φιλο-
λογία παρ' ἡμῖν, μήτε ἡ ἰταλικὴ ἀστικὴ
νομοθεσία. ἴσως θὰ λάβω τὴν τιμὴν νὰ
εἴπω ἄλλοτε τινα περὶ τούτων πρὸς ὑμᾶς.

Παρατηροῦμεν ἄρα, ὅτι ἀπανταχοῦ
τῆς Εὐρώπης προσδευτικὴ εἶναι ἡ πο-
ρεία τῆς νομολογίας. Ταύτην ἐπομένως
δύναται νὰ ἔχῃ ὡς ὑπογραμμὸν ὁ Ἕλ-
ληνας δικαστής. Καὶ ἄρα γε ὁ φόβος περὶ
τῆς αὐθαίρεσας τοῦ Ἕλληνος δικαστοῦ
δύναται νὰ ὑπάρχῃ, ἐὰν τυχὸν καλῆται
οὗτος ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας νὰ ποιήσῃ
ταί χρῆσιν τῆς θετικῆς ἐρμηνείας; Δὲν
παραδέχομαι δέ, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ ἡμετέρα
χώρα εἶναι μικρά, ἡ ἐλευθερία αὕτη τοῦ
δικαστοῦ θ' ἀποθῇ εἰς κακόν. Καὶ ἐν
ἄλλαις μικραῖς χώραις ἡ νέα ἐρμηνευ-
τικὴ μέθοδος ἐγένετο ἀποδεχτή. Πρὸς
τούτοις ἐν μικρᾷ χώρᾳ ἡ ἐκ τῆς ἐλευθε-
ρίας ταύτης πᾶσα τυχὸν δικαστικὴ αὐ-
θαιρεσία καθίσταται γνωστοτέρα καὶ σχε-
δὸν σκανδαλώδης, ὥστε καὶ ἐντύπων
κοινὴν νὰ προκαλέσῃ καὶ τὴν ἐπανάλη-
ψιν ν' ἀποκαλύσῃ.
Οὐδὲ περαιτέρω παραδέχομαι ὡς ὀρ-

θήν την αντίρρησην, ότι πανθ' όσα είπον, δύναται να είναι όρθα de lege ferenda, ή κατ' άλλας νομοθεσίας, ούχι δέ ως άρχαι δυνάμεναι να εφαρμοσθώσιν υπό του Έλληνος δικαστού, έφ' όσον κρατούσιν αι έρμηνευτικά διατάξεις του ρωμαϊκού αι έρμηνευτικά διατάξεις του ρωμαϊκού αι έρμηνευτικά διατάξεις του ρωμαϊκού αι έρμηνευτικά διατάξεις του ρωμαϊκού...

κόττητα της μέχρι τουδε νομολογίας. Πάσης όμως αλλαγής της δικαιονομικής πορείας κατ' ανάγκην πρέπει να προηγηται γενικωτέρα τις επίγνωσης των νέων τούτων και υγιών έρμηνευτικών ιδεών. Προς ταύτην όπωσδήποτε τείνει ή ήμετέρα διάλεξις. Δύναται όμως να εκφράση τις την πεποίθησιν, ότι δια πολλούς λόγους αι μέμονωμένα νυν ιδέα: περί ελευθεριωτέρας του δικαστού πορείας θα επικρατήσωσιν, ούτω δέ και παρ' ήμιν ο ανώτατος δικαστής επί τη βάσει καθολικωτέρας των ζητημάτων κατόψεως και γενικωτέρας μορφώσεως θα διαγράφη την νέαν δικαιονομικήν πορείαν τή κατωτέρω δικαστή.

Ούτω δέ, κύριε, θα υποδοθήσῃ και ή ελληνική νομολογία το μέγα έργον, το όποιον καλείται να επιτελέσῃ ή παγκόσμιος νομολογία. Ο έπισκοπών γενικωτέρον την σύγχρονον πορείαν αυτής διαβλέπει, ότι αήθην βαινει υπερανύ της δογματικής. Και ένθ' ή τελευταία διεγράφε την επιστήμην του δικαίου ως επιστήμην μαθηματικήν, συλλογιστικήν, ή παγκόσμιος νομολογία καθίστησιν αυτήν επιστήμην κοινωνιολογικήν, ως πράγματι είναι. Εισήλθομεν ούτω, κύριε, εις την πραιτωρικήν έρμηνευτικήν περίοδον, άλλ' έν μείζονι περιμέτρῳ, εις την περίοδον του corrigendi juris civilis gratia.

Οι αιώνες αντιγράφουσιν άλλήλους!

ΗΛ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ
Υφηγητής του Έμπορικού Δικαίου

ΒΡΑΧΕΙΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Κύριε Συντάκτη.

Ευχάριστος άπαντώ εις το έρώτημά σας. Είνε αληθές ότι έν τῷ υποβληθέντι εις την Βουλήν προϋπολογισμῷ του 1909 έχει αναγραφῆ ή έξῆς δαπάνη:

«Διά φωτισμόν των φυλακῶν και θέρμανσιν των φυλακείων δρ. 50,000».

Καθώς επίσης, ως υποθέτω περί φυλακῶν, έν συνεχειακά νηγράφομένη, και ή έξῆς:

«Διά την άγγραν σκευῶν, κλπ. (:) δρχ. 20,000».

Επί τῆ εύκλειει τούτη πληροφορία ύμῶς, ότι, εκ τῆς επιμελεστερας μελέτης των προϋπολογισμῶν, επέστῃην, ότι εις προηγούμενα φύλλα σας έγραψα σημαντικήν ἴσως ανακριβείαν τινα, δεομένην διορθώσεως. Σας εἶχον γράψει, ότι **πρός έπισκευῆς** του φρενοκομείου Κερκύρας εδαπκηθήσῃ δρχ. 78,000

Κατά τὸ 1906	δρχ. 100,000
» » 1907	» 40,000
» » 1908	» 53,000
» » 1909	» 103,000

Έν επομένη επιστολῇ μου δε σας έγραψον ότι έν τῷ υποβληθέντι προϋπολογισμῷ του 1909 αναγράφονται δρχ. 78,000 προς «κατασκευήν διαμερισματος τῶνμαχαιρειῶν και ἀποθηκῶν του καταστήματος του έν Κερκύρῃ Φρουραρχείου», διότι τούτο αναγράφεται έν σελίδι 223 του προϋπολογισμοῦ τούτου. Έν σελίδι όμως 262 του αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ ή δαπάνη αὐτη φέρει αντί «Φρουραρχείου» την λέξιν «φρενοκομείου», πράγματι δέ περί του φρενοκομείου πρόκειται, διότι άν επρόκειτο περί Φρουραρχείου θα ανεγράφετο ή δαπάνη έν τῷ ειδικῷ προϋπολογισμῷ του ύπουργείου των Στρατιωτικῶν και ούχι των Έσωτερικῶν ως έν προκειμένῳ.

Και ούτω έχομεν προς έπισκευῆν του φρενοκομείου:

Έτος 1906	δρχ. 100,000
» 1907	» 40,000
» 1908	» 53,000
» 1909	» 181,500
Τὸ ὅλον	δρχ. 374,500

Και έχετε υπ' ὄψιν ότι έν τῷ του 1906 προϋπολογισμῷ ανεγράφετο «έξακολούθησις των έπισκευῶν φρενοκομείου Κερκύρας». Αλλά και έν τῷ του 1905 ανεγράφετο επίσης «Εξακολούθησις των έπισκευῶν κλπ. δρχ. 40,000». Ωστε τὸ ὅλον δρχ. 414,500 μέχρι του 1909.

Τὸν του 1904 δέν εἶδον, άλλ' ἀφοῦ εις τὰ 1905 «έξακολουθήσῃς...» ἀπό ποτε άρά γε να εξακολουθήσῃν και εως ποτε θα εξακολουθήσῃν; ὦχ ἀδερφέ!

Ο Παρατηρητής

Αριθ. 82.
Έν Αθήναις σήμερα την εικοστήν εβδόμην (27) Απριλίου 1909 ένακοσιοστοῦ ἐνάτου έτους, ήμέραν Δευτέραν και ὡραν 5 μ. μ. ο ύποφαινόμενος δικαστικός κλητήρ των έν Αθήναις Πρωτοδικῶν Γ. Γιαννόπουλος τῆ έγγράφῳ παραγγελία του δικηγόρου κ. Ιωάν. Παπαβασιλείου πληρεξουσίου των α) Αντωνίου Ν. Κοτσώνη, δι' εαυτον και ως εκδοχέως των κληρονομικῶν μεριδίων των ἀδελφῶν του Ιωάννου και Ελένης και β) Εμμανουήλ, Ανδρέου και Ευαγγέλου Ν. Κοτσώνη κατοίκων ἀπάντων Πειραιῶς ως εξ ἀδιαθέτου κληρονομῶν τοῦ ἀποβιώσαντος πατρός των Ν. Κοτσώνη, μετέβην και επέδωκα προς τον κ. Εισαγγελέα των έν Αθήναις Πρωτοδικῶν κατοικοεδρεύοντα ένταῦθα δια τον Θεοφ. Βασιλόπουλον κάτοικον πρώην Αιγίου και ἤδη ἀγνώστου διαμονῆς τῆν ἀπό 5 Απριλίου έ. έ. άγωγήν κατ' αὐτοῦ ἀπευθυνομένην ένώπιον του Πρωτοδικείου Αθηνῶν ένώπιον του όποιου καλοῦν τον αντίδικον έμπροσθέντως προς συζήτησιν και εξαίτησιν να γινήῃ δεκτῆ ή άγωγή των, να υποχρεωθῆ ή εναγόμενος δια προσωπικῆς αὐτοῦ κρατήσεως και προσωρινῆς τῆς αποφάσεως έκτελέσεως, να πληρώσῃ προς αὐτοῦς δρχ. 454 και 20/100 ἐντόκος από σήμερα άχρις έξοφλήσεως, να καταδικασθῆ εις τὰ έξοδα και τέλη.

Ο Δ. Κλητήρ
Α. Σπυλιάνδης
Διά τὸ ἀκριβές τῆς αντιγραφῆς Αθῆναι τῆ 2 Μαΐου 1909.

Ο πληρεξούσιος Δικηγόρος
Ιω. Παπαβασιλείου

Αριθ. 83.
Έν Αθήναις σήμερα την εικοστήν εβδόμην (27) Απριλίου 1909 ένακοσιοστοῦ ἐνάτου έτους, ήμέραν Δευτέραν και ὡραν 5 μ. μ. ο ύποφαινόμενος δικαστικός κλητήρ των έν Αθήναις Πρωτοδικῶν Γ. Γιαννόπουλος τῆ έγγράφῳ παραγγελία του δικηγόρου κ. Ιωάν. Παπαβασιλείου πληρεξουσίου τῆς έν Πειραιεῖ έδρευούσης έμπορικῆς Έταιρίας υπό τῆν επωνυμίαν «Ν. Ε. Κοτσώνης» εκπροσωπούμενης υπό του διαχειριστοῦ αὐτῆς Αντωνίου Ν. Κοτσώνη, κατοίκου Πειραιῶς, μετέβην και επέδωκα προς τον κ. Εισαγγελέα των έν Αθήναις Πρωτοδικῶν κατοικοεδρεύοντα ένταῦθα δια τον Δημήτριον Χ. Δαούλη κάτοικον πρώην Ναυπλίου και ἤδη ἀγνώστου διαμονῆς τῆν ἀπό 5 Απριλίου έ. έ. άγωγήν κατ' αὐτοῦ ἀπευθυνομένην ένώπιον του Πρωτοδικείου Αθηνῶν ένώπιον του όποιου καλεῖ τον αντίδικον έμπροσθέντως προς συζήτησιν και εξαίτησιν να γινήῃ δεκτῆ ή άγωγή της, να υποχρεωθῆ ή εναγόμενος δια τε προσωπικῆς αὐ του κρατήσεως και προσωρινῆς έκτελέσεως τῆς έκδοθησομένης αποφάσεως, να πληρώσῃ δρχ. 514 και 70/100 ἐντόκος από 18 Σεπτεμβρίου 1908 (ήμέρας του διαμαρτυρικού μέχρις έξοφλήσεως, να καταδικασθῆ εις τὰ της δίκης έξοδα και τέλη και τὰ του διαμαρτυρικού εκ δρχ. εννέα.

Και εις ένδειξιν.

Ο Λαβὼν Εισαγγελεὺς
Α. Σπυλιάνδης
Ο Δικ. Κλητήρ
Γ. Γιαννόπουλος
Διά τὴν αντιγραφῆν
Αθῆναι τῆ 2 Μαΐου 1909.

Ο Πληρεξ. Δικηγόρος
Ιω. Παπαβασιλείου

Αριθ. 84.
Έν Αθήναις σήμερα την εικοστήν εβδόμην (27) Απριλίου 1909 ένακοσιοστοῦ ἐνάτου έτους, ήμέραν Δευτέραν και ὡραν 5 μ. μ. ο ύποφαινόμενος δικαστικός κλητήρ των έν Αθήναις Πρωτοδικῶν Γ. Γιαννόπουλος τῆ έγγράφῳ παραγγελία του δικηγόρου κ. Ιωάν. Παπαβασιλείου πληρεξουσίου των α) Αντωνίου Ν. Κοτσώνη δι' εαυτον και ως εκδοχέως των κληρονομικῶν μεριδίων των ἀδελφῶν του Ιωάννου και Ελένης και β) Εμμανουήλ, Ανδρέου και Ευαγγέλου Ν. Κοτσώνη κατοίκων ἀπάντων Πειραιῶς ως εξ ἀδιαθέτου κληρονομῶν του ἀποβιώσαντος πατρός των Νικολάου Κοτσώνη, μετέβην και επέδωκα προς τον κ. Εισαγγελέα των έν Αθήναις Πρωτοδικῶν, κατοικοεδρεύοντα ένταῦθα δια τον Νικόλαον Γαζῆν, κάτοικον πρώην Καλαβρύτων και ἤδη ἀγνώστου διαμονῆς τῆν ἀπό 5 Απριλίου έ. έ. άγωγήν κατ' αὐτοῦ, ἀπευθυνομένην ένώπιον του Βορείου Ειρηνοδίκείου Πειραιῶς ένώπιον του όποιου καλοῦσι τον αντίδικον έμπροσθέντως προς συζήτησιν και εξαίτησιν να γινήῃ δεκτῆ ή άγωγή των, να υποχρεωθῆ ή εναγόμενος δια τε προσωπικῆς αὐτοῦ κρατήσεως και προσωρινῆς έκτελέσεως τῆς έκδοθησομένης αποφάσεως, να πληρώσῃ προς αὐτοῦς δρχ. 800 (149 και 80/100) ἐντόκος από σήμερα μέχρις έξοφλήσεως και να καταδικασθῆ εις τὰ δικαστικά έξοδα και τέλη.

Και εις ένδειξιν.

Ο Λαβὼν Εισαγγελεὺς
Α. Σπυλιάνδης
Ο Δικ. Κλητήρ
Γ. Γιαννόπουλος
Διά τὴν αντιγραφῆν
Αθῆναι τῆ 2 Μαΐου 1909.

Ο Πληρεξ. Δικηγόρος
Ιω. Παπαβασιλείου

Αριθ. 85.
Έν Αθήναις σήμερα την εικοστήν εβδόμην (27) Απριλίου 1909 ένακοσιοστοῦ ἐνάτου έτους, ήμέραν Δευτέραν και ὡραν 5 μ. μ. ο ύποφαινόμενος δικαστικός κλητήρ των έν Αθήναις Πρωτοδικῶν Γ. Γιαννόπουλος τῆ έγγράφῳ παραγγελία του δικηγόρου κ. Ιωάν. Παπαβασιλείου πληρεξουσίου των α) Αντωνίου Ν. Κοτσώνη δι' εαυτον και ως εκδοχέως των κληρονομικῶν μεριδίων των ἀδελφῶν του Ιωάννου και Ελένης και β) Εμμανουήλ, Ανδρέου και Ευαγγέλου Ν. Κοτσώνη κατοίκων ἀπάντων Πειραιῶς ως εξ ἀδιαθέτου κληρονομῶν του ἀποβιώσαντος πατρός των Νικολάου Κοτσώνη, μετέβην και επέδωκα προς τον κ. Εισαγγελέα των έν Αθήναις Πρωτοδικῶν, κατοικοεδρεύοντα ένταῦθα δια τον Νικόλαον Γαζῆν, κάτοικον πρώην Καλαβρύτων και ἤδη ἀγνώστου διαμονῆς τῆν ἀπό 5 Απριλίου έ. έ. άγωγήν κατ' αὐτοῦ, ἀπευθυνομένην ένώπιον του Βορείου Ειρηνοδίκείου Πειραιῶς ένώπιον του όποιου καλοῦσι τον αντίδικον έμπροσθέντως προς συζήτησιν και εξαίτησιν να γινήῃ δεκτῆ ή άγωγή των, να υποχρεωθῆ ή εναγόμενος δια τε προσωπικῆς αὐτοῦ κρατήσεως και προσωρινῆς έκτελέσεως τῆς έκδοθησομένης αποφάσεως, να πληρώσῃ προς αὐτοῦς δρχ. 800 (149 και 80/100) ἐντόκος από σήμερα μέχρις έξοφλήσεως και να καταδικασθῆ εις τὰ δικαστικά έξοδα και τέλη.

Και εις ένδειξιν.

Ο Λαβὼν Εισαγγελεὺς
Α. Σπυλιάνδης
Ο Δικ. Κλητήρ
Γ. Γιαννόπουλος
Διά τὸ ἀκριβές τῆς αντιγραφῆς
Αθῆναι τῆ 2 Μαΐου 1909.

Ο Πληρεξ. Δικηγόρος
Ιω. Παπαβασιλείου

Περίληψις

Τῆς υπ' αριθ. 2109 (1909) αποφάσεως του Δικαστηρίου των έν Αθήναις Πρωτοδικῶν έκδοθείσης επί διαφορῆς μεταξύ του ἐνάγοντος Πέτρου Κούμς κατοίκου Πειραιῶς παραστάτος δια του πληρεξουσίου δικηγόρου Ν. Λάφη και τῆς ἐναγομένης συζύγου του Σοφίας Π. Κούμς τὸ γένος Ανδρουλή κατοίκου Πειραιῶς και ἤδη διαμενουσῆς έν Σμύρνην μή παραστάσης.

Διά ταῦτα Δικάζον ἐρήμην τῆς ἐναγομένης Σοφίας Π. Κούμς τὸ γένος Ανδρουλή. Δέχεται τῆν κατ' αὐτῆς άγωγήν του ἐνάγοντος ως βάσιμον. Κηρύσσει διαλελυμένον τον μεταξύ του ἐνάγοντος και τῆς ἐναγομένης συζύγου του ὕριστάμενον νόμιμον γάμον και συμψηφίζει τῆν μεταξύ αὐτῶν δικαστικῆν δαπάνην ως και τὰ τέλη.

Εκρίθη, αποφασίσθη και ἐδημοσιεύθη έν Αθῆναις τῆ 11 Απριλίου 1909.

Ο Προδρέουον
Ζ. Αντωνιάδης
Ο ὕπογραμματεὺς
Αποστ. Αποδολόπουλος
Ότι ἀκριβῆς περίληψις
Αθῆναι τῆ 25 Απριλίου 1909.

Ο πληρεξούσιος δικηγόρος
Ν. Λάφης

Αριθ. 1064.

Αποδεικτικόν

Έν Αθήναις σήμερα την εικοστήν ὀγδόην (28) Απριλίου του 1909 ένακοσιοστοῦ ἐνάτου έτους ήμέραν Τρίτην και ὡραν 11 Π. Μ. ο ύποφαινόμενος δικαστικός κλητήρ των έν Αθήναις Πρωτοδικῶν Κωνστ. Στεργίου τῆ έγγράφῳ παραγγελία του δικηγόρου κ. Ν. Λάφη πληρεξουσίου του Ιω. Γ. Λάφη κατοίκου Αθηνῶν, μετέβην και επέδωκα προς τον Κον Εισαγγελέα των έν Αθήναις Πρωτοδικῶν, δια τον ἀγνώστου διαμονῆς Πέτρον Ν. Χρηστίδην κάτοικον πρώην Αθηνῶν, αντιγράφον εξ ἀπογράφου έκτελεστοῦ τῆς υπ'

αριθ. 3351 του 1903 αποφάσεως του Α' Ειρηνοδίκείου Βορείου πλευρῆς Αθηνῶν κλπ. προς γνώσιν του και ἐπιτασσόμενος ὡς τῷ πληρώσῃ 1) δια κεφάλαιον δρχ. 500 (100) ἐντόκος προς 9 οιο έτησίως από τῆς ἐπίδοσεως τῆς άγωγῆς μέχρις έξοφλήσεως 2) δι' ἐπίδικασθέντα δικαστικά έξοδα και τέλη εκ δρχ. 13 και 3) δι' ἀπόγραφον, ἀντίγραφον, ἐπιταγήν, παραγγελίαν και ἐπίδοσιν δρχ. εννέα (9) ἤτοι έν ὄλω δικαστικά έξοδα και τέλη δρχ. 500 (22) και ταῦτας ἐντόκος μέχρις έξοφλήσεως, άλλως κλπ.

Ο Λαβὼν Εισαγγελεὺς
Α. Σπυλιάνδης
Ο Δικ. Κλητήρ
Κ. Στεργίου
Ότι ἀκριβῆς αντίγραφον ὅπερ δημοσιεύθητω δια τῆς ένταῦθα έκδοδομένης ἐφημερίδος ή «Δικαιοσύνη».

Έν Αθήναις τῆ 6 Μαΐου 1909.

Ν. Λάφης

Αριθ. 80.
Έν Αθήναις σήμερα την εικοστήν εβδόμην (27) Απριλίου 1909 ένακοσιοστοῦ ἐνάτου έτους, ήμέραν Δευτέραν και ὡραν 5 μ. μ. ο ύποφαινόμενος δικαστικός κλητήρ των έν Αθήναις Πρωτοδικῶν Γεωφ. Γιαννόπουλος τῆ έγγράφῳ παραγγελία του δικηγόρου κ. Ιωάν. Παπαβασιλείου πληρεξουσίου τῆς έν Πειραιεῖ έδρευούσης έμπορικού Έμπορικῆς Έταιρίας υπό τῆν επωνυμίαν «Ν. Ε. Κοτσώνης» εκπροσωπούμενης υπό του διαχειριστοῦ αὐτῆς Αντωνίου Ν. Κοτσώνη, κατοίκου Πειραιῶς, μετέβην και επέδωκα προς τον κ. Εισαγγελέα των έν Αθήναις Πρωτοδικῶν κατοικοεδρεύοντα ένταῦθα δια τον Δημήτριον Χ. Δαούλη κάτοικον πρώην Ναυπλίου και ἤδη ἀγνώστου διαμονῆς τῆν ἀπό 5 Απριλίου έ. έ. άγωγήν κατ' αὐτοῦ ἀπευθυνομένην ένώπιον του Πρωτοδικείου Αθηνῶν ένώπιον του όποιου καλεῖ τον αντίδικον έμπροσθέντως προς συζήτησιν και εξαίτησιν να γινήῃ δεκτῆ ή άγωγή της, να υποχρεωθῆ ή εναγόμενος δια τε προσωπικῆς αὐ του κρατήσεως και προσωρινῆς έκτελέσεως τῆς έκδοθησομένης αποφάσεως, να πληρώσῃ δρχ. 70 (14 και 70/100) ἐντόκος από 18 Σεπτεμβρίου 1908 (ήμέρας του διαμαρτυρικού μέχρις έξοφλήσεως, να καταδικασθῆ εις τὰ της δίκης έξοδα και τέλη και τὰ του διαμαρτυρικού εκ δρχ. εννέα.

Και εις ένδειξιν.

Ο Λαβὼν Εισαγγελεὺς
Α. Σπυλιάνδης
Ο Δικ. Κλητήρ
Γ. Γιαννόπουλος
Διά τὴν αντιγραφῆν
Αθῆναι τῆ 2 Μαΐου 1909.

Ο Πληρεξ. Δικηγόρος
Ιω. Παπαβασιλείου

Αριθ. 81.
Έν Αθήναις σήμερα την εικοστήν εβδόμην (27) Απριλίου 1909 ένακοσιοστοῦ ἐνάτου έτους, ήμέραν Δευτέραν και ὡραν 5 μ. μ. ο ύποφαινόμενος δικαστικός κλητήρ των έν Αθήναις Πρωτοδικῶν Γεωφ. Γιαννόπουλος τῆ έγγράφῳ παραγγελία του δικηγόρου κ. Ιωάν. Παπαβασιλείου πληρεξουσίου των α) Αντωνίου Ν. Κοτσώνη δι' εαυτον και ως εκδοχέως των κληρονομικῶν μεριδίων των ἀδελφῶν του Ιωάννου και Ελένης και β) Εμμανουήλ, Ανδρέου και Ευαγγέλου Ν. Κοτσώνη κατοίκων ἀπάντων Πειραιῶς ως εξ ἀδιαθέτου κληρονομῶν του ἀποβιώσαντος πατρός των Νικολάου Κοτσώνη, μετέβην και επέδωκα προς τον κ. Εισαγγελέα των έν Αθήναις Πρωτοδικῶν, κατοικοεδρεύοντα ένταῦθα δια τον Νικόλαον Γαζῆν, κάτοικον πρώην Καλαβρύτων και ἤδη ἀγνώστου διαμονῆς τῆν ἀπό 5 Απριλίου έ. έ. άγωγήν κατ' αὐτοῦ, ἀπευθυνομένην ένώπιον του Βορείου Ειρηνοδίκείου Πειραιῶς ένώπιον του όποιου καλοῦσι τον αντίδικον έμπροσθέντως προς συζήτησιν και εξαίτησιν να γινήῃ δεκτῆ ή άγωγή των, να υποχρεωθῆ ή εναγόμενος δια τε προσωπικῆς αὐτοῦ κρατήσεως και προσωρινῆς έκτελέσεως τῆς έκδοθησομένης αποφάσεως, να πληρώσῃ προς αὐτοῦς δρχ. 800 (149 και 80/100) ἐντόκος από σήμερα μέχρις έξοφλήσεως και να καταδικασθῆ εις τὰ δικαστικά έξοδα και τέλη.

Και εις ένδειξιν.

Ο Λαβὼν Εισαγγελεὺς
Α. Σπυλιάνδης
Ο Δικ. Κλητήρ
Γ. Γιαννόπουλος
Διά τὴν αντιγραφῆν
Αθῆναι τῆ 2 Μαΐου 1909.

Ο Πληρεξ. Δικηγόρος
Ιω. Παπαβασιλείου

Αριθ. 82.
Έν Αθήναις σήμερα την εικοστήν εβδόμην (27) Απριλίου 1909 ένακοσιοστοῦ ἐνάτου έτους, ήμέραν Δευτέραν και ὡραν 5 μ. μ. ο ύποφαινόμενος δικαστικός κλητήρ των έν Αθήναις Πρωτοδικῶν Γεωφ. Γιαννόπουλος τῆ έγγράφῳ παραγγελία του δικηγόρου κ. Ιωάν. Παπαβασιλείου πληρεξουσίου των α) Αντωνίου Ν. Κοτσώνη δι' εαυτον και ως εκδοχέως των κληρονομικῶν μεριδίων των ἀδελφῶν του Ιωάννου και Ελένης και β) Εμμανουήλ, Ανδρέου και Ευαγγέλου Ν. Κοτσώνη κατοίκων ἀπάντων Πειραιῶς ως εξ ἀδιαθέτου κληρονομῶν του ἀποβιώσαντος πατρός των Νικολάου Κοτσώνη, μετέβην και επέδωκα προς τον κ. Εισαγγελέα των έν Αθήναις Πρωτοδικῶν, κατοικοεδρεύοντα ένταῦθα δια τον Νικόλαον Γαζῆν, κάτοικον πρώην Καλαβρύτων και ἤδη ἀγνώστου διαμονῆς τῆν ἀπό 5 Απριλίου έ. έ. άγωγήν κατ' αὐτοῦ, ἀπευθυνομένην ένώπιον του Βορείου Ειρηνοδίκείου Πειραιῶς ένώπιον του όποιου καλοῦσι τον αντίδικον έμπροσθέντως προς συζήτησιν και εξαίτησιν να γινήῃ δεκτῆ ή άγωγή των, να υποχρεωθῆ ή εναγόμενος δια τε προσωπικῆς αὐτοῦ κρατήσεως και προσωρινῆς έκτελέσεως τῆς έκδοθησομένης αποφάσεως, να πληρώσῃ προς αὐτοῦς δρχ. 800 (149 και 80/100) ἐντόκος από σήμερα μέχρις έξοφλήσεως και να καταδικασθῆ εις τὰ δικαστικά έξοδα και τέλη.

Και εις ένδειξιν.

Ο Λαβὼν Εισαγγελεὺς
Α. Σπυλιάνδης
Ο Δικ. Κλητήρ
Γ. Γιαννόπουλος
Διά τὴν αντιγραφῆν
Αθῆναι τῆ 2 Μαΐου 1909.

Ο Πληρεξ. Δικηγόρος
Ιω. Παπαβασιλείου

Αριθ. 83.
Έν Αθήναις σήμερα την εικοστήν εβδόμην (27) Απριλίου 1909 ένακοσιοστοῦ ἐνάτου έτους, ήμέραν Δευτέραν και ὡραν 5 μ. μ. ο ύποφαινόμενος δικαστικός κλητήρ των έν Αθήναις Πρωτοδικῶν Γεωφ. Γιαννόπουλος τῆ έγγράφῳ παραγγελία του δικηγόρου κ. Ιωάν. Παπαβασιλείου πληρεξουσίου των α) Αντωνίου Ν. Κοτσώνη δι' εαυτον και ως εκδοχέως των κληρονομικῶν μεριδίων των ἀδελφῶν του Ιωάννου και Ελένης και β) Εμμανουήλ, Ανδρέου και Ευαγγέλου Ν. Κοτσώνη κατοίκων ἀπάντων Πειραιῶς ως εξ ἀδιαθέτου κληρονομῶν του ἀποβιώσαντος πατρός των Νικολάου Κοτσώνη, μετέβην και επέδωκα προς τον κ. Εισαγγελέα των έν Αθήναις Πρωτοδικῶν, κατοικοεδρεύοντα ένταῦθα δια τον Νικόλαον Γαζῆν, κάτοικον πρώην Καλαβρύτων και ἤδη ἀγνώστου διαμονῆς τῆν ἀπό 5 Απριλίου έ. έ. άγωγήν κατ' αὐτοῦ, ἀπευθυνομένην ένώπιον του Βορείου Ειρηνοδίκείου Πειραιῶς ένώπιον του όποιου καλοῦσι τον αντίδικον έμπροσθέντως προς συζήτησιν και εξαίτησιν να γινήῃ δεκτῆ ή άγωγή των, να υποχρεωθῆ ή εναγόμενος δια τε προσωπικῆς αὐτοῦ κρατήσεως και προσωρινῆς έκτελέσεως τῆς έκδοθησομένης αποφάσεως, να πληρώσῃ προς αὐτοῦς δρχ. 800 (149 και 80/100) ἐντόκος από σήμερα μέχρις έξοφλήσεως και να καταδικασθῆ εις τὰ δικαστικά έξοδα και τέλη.

Και εις ένδειξιν.

Ο Λαβὼν Εισαγγελεὺς
Α. Σπυλιάνδης
Ο Δικ. Κλητήρ
Γ. Γιαννόπουλος
Διά τὴν αντιγραφῆν
Αθῆναι τῆ 2 Μαΐου 1909.

Ο Πληρεξ. Δικηγόρος
Ιω. Παπαβασιλείου

Αριθ. 84.
Έν Αθήναις σήμερα την εικοστήν εβδόμην (27) Απριλίου 1909 ένακοσιοστοῦ ἐνάτου έτους, ήμέραν Δευτέραν και ὡραν 5 μ. μ. ο ύποφαινόμενος δικαστικός κλητήρ των έν Αθήναις Πρωτοδικῶν Γεωφ. Γιαννόπουλος τῆ έγγράφῳ παραγγελία του δικηγόρου κ. Ιωάν. Παπαβασιλείου πληρεξουσίου των α) Αντωνίου Ν. Κοτσώνη δι' εαυτον και ως εκδοχέως των κληρονομικῶν μεριδίων των ἀδελφῶν του Ιωάννου και Ελένης και β) Εμμανουήλ, Ανδρέου και Ευαγγέλου Ν. Κοτσώνη κατοίκων ἀπάντων Πειραιῶς ως εξ ἀδιαθέτου κληρονομῶν του ἀποβιώσαντος πατρός των Νικολάου Κοτσώνη, μετέβην και επέδωκα προς τον κ. Εισαγγελέα των έν Αθήναις Πρωτοδικῶν, κατοικοεδρεύοντα ένταῦθα δια τον Νικόλαον Γαζῆν, κάτοικον πρώην Καλαβρύτων και ἤδη ἀγνώστου διαμονῆς τῆν ἀπό 5 Απριλίου έ. έ. άγωγήν κατ' αὐτοῦ, ἀπευθυνομένην ένώπιον του Βορείου Ειρηνοδίκείου Πειραιῶς ένώπιον του όποιου καλοῦσι τον αντίδικον έμπροσθέντως προς συζήτησιν και εξαίτησιν να γινήῃ δεκτῆ ή άγωγή των, να υποχρεωθῆ ή εναγόμενος δια τε προσωπικῆς αὐτοῦ κρατήσεως και προσωρινῆς έκτελέσεως τῆς έκδοθησομένης αποφάσεως, να πληρώσῃ προς αὐτοῦς δρχ. 800 (149 και 80/100) ἐντόκος από σήμερα μέχρις έξοφλήσεως και να καταδικασθῆ εις τὰ δικαστικά έξοδα και τέλη.

Και εις ένδειξιν.

Ο Λαβὼν Εισαγγελεὺς
Α. Σπυλιάνδης
Ο Δικ. Κλητήρ
Γ. Γιαννόπουλος
Διά τὴν αντιγραφῆν
Αθῆναι τῆ 2 Μαΐου 1909.

Ο Πληρεξ. Δικηγόρος
Ιω. Παπαβασιλείου

Αριθ. 85.
Έν Αθήναις σήμερα την εικοστήν εβδόμην (27) Απριλίου 1909 ένακοσιοστοῦ ἐνάτου έτους, ήμέραν Δευτέραν και ὡραν 5 μ. μ. ο ύποφαινόμενος δικαστικός κλητήρ των έν Αθήναις Πρωτοδικῶν Γεωφ. Γιαννόπουλος τῆ έγγράφῳ παρα